

GMINA CHRZANÓW

RAPORT Z WYKONANIA W LATACH 2023 i 2024 „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY CHRZANÓW NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO 2028 ROKU”

CHRZANÓW 2025

**Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią
Polskiej Akademii Nauk**
Pracownia Badań Środowiskowych i Gospodarki Odpadami
31-261 Kraków, ul. Józefa Wybickiego 7A
Telefon: (12) 633 58 69, Fax: (12) 632 35 24

Zamawiający:
Gmina Chrzanów

**RAPORT Z WYKONANIA W LATACH 2023 i 2024
„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY CHRZANÓW
NA LATA 2021-2024
Z PERSPEKTYWĄ DO 2028 ROKU”**

Zespół autorski:

dr hab. inż. Beata Kłojzy-Karczmarczyk

mgr inż. Janusz Mazurek

dr inż. Said Makoudi

tech. Jan Żółtek

CHRZANÓW 2025

SPIS TREŚCI

1. Informacje wstępne.....	4
1.1. Cel oraz podstawa prawna sporządzenia raportu.....	4
1.2. Metodyka opracowania raportu.....	4
1.3. Materiały źródłowe wykorzystane w raporcie.....	5
2. Analiza jakości głównych komponentów środowiska na terenie gminy w latach 2023-2024.....	6
2.1. Powietrze atmosferyczne	6
2.2. Wody podziemne i powierzchniowe.....	11
2.2.1. Jakość wód powierzchniowych.....	11
2.2.2. Jakość wód podziemnych.....	13
2.3. Klimat akustyczny	15
3. Wykaz zadań finansowych wykonywanych w latach 2023-2024 przez Gminę Chrzanów.....	17
4. Ocena wykonania programu ochrony środowiska w latach 2023-2024.....	30
4.1. Priorytety polityki ochrony środowiska Gminy Chrzanów.....	30
4.2. Ocena zadań w sferze działań systemowych.....	31
4.2.1. Działania systemowe - ochrona środowiska w planowaniu przestrzennym.....	31
4.2.2. Działania systemowe - Edukacja ekologiczna.....	34
4.3. Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazu.....	36
4.4. Gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa.....	39
4.5. Ochrona gleb i powierzchni ziemi.....	42
4.6. Ochrona klimatu i poprawa jakości powietrza.....	45
4.7. Ochrona przed hałasem.....	51
4.8. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.....	53
4.9. Przeciwdziałanie poważnym awariom i ograniczanie skutków nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.....	55
4.10. Działania w zakresie gospodarowania odpadami.....	59
5. Monitoring skutków realizacji programu ochrony środowiska.....	61
6. Ocena rozbieżności pomiędzy przyjętymi zadaniami a ich wykonaniem w latach 2023-2024	63
7. Podsumowanie i wnioski końcowe.....	64

1. INFORMACJE WSTĘPNE

1.1. CEL ORAZ PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA RAPORTU

Uchwałą Nr XXXIX/419/2021 z dnia 28 grudnia 2021 r. Rada Miejska w Chrzanowie przyjęła „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”. Obowiązek sporządzenia raportu z wykonania programu ochrony środowiska wynika z art. 18 ust. 2, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r., poz. 647, z późn. zm.). Zgodnie z powyższym, organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawia go radzie gminy. W celu realizacji obowiązku wynikającego z w/wym. ustawy, w roku 2025 sporządzony został raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów za lata 2023-2024. Aktualny raport sporządzony został celem przedstawienia Radzie Miejskiej w Chrzanowie.

W niniejszym Raporcie przedstawiono realizację założeń i celów zaproponowanych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów. Raport zawiera również informacje o niektórych zadaniach, które w raportowanym okresie (2023-2024) zostały zrealizowane przez inne jednostki organizacyjne i instytucje odpowiedzialne za ochronę środowiska w Gminie Chrzanów.

Wyniki dwuletniej oceny realizacji programu stanowią podstawę do aktualizacji listy przedsięwzięć przyjętych w dokumencie oraz wyznaczania w przyszłości nowych celów i kierunków działań (interwencji) w obszarach interwencji, które nie wykazują poprawy.

1.2. METODYKA OPRACOWANIA RAPORTU

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów odnosi się do sformułowanych w programie głównych nadrzędnych celów długoterminowych i wynikających z nich kierunków działań i zadań krótkoterminowych. Wszystkie wyznaczone cele nadrzędne oraz kierunki działań i zadania, stanowią podstawę realizacji polityki ochrony środowiska Gminy Chrzanów. Zgodnie z przyjętą strukturą programu, cele nadrzędne zdefiniowano w trzech podstawowych obszarach działań:

- działania o charakterze systemowym,
- działania dla ochrony zasobów przyrodniczych,
- działania dla poprawy jakości środowiska i zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego.

Zdefiniowanym celem nadrzędnym, przewidzianym do realizacji do roku 2028, przypisano wynikające z nich kierunki działań i zadania krótkoterminowe do realizacji w latach 2021 - 2024.

Niniejszy raport obejmujący lata 2023-2024 jest informacją o podjętych w tym okresie przedsięwzięciach, których realizacja pozwala osiągnąć cele krótkoterminowe określone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów.

W części pierwszej opracowania przedstawiono syntetyczną analizę jakości podstawowych komponentów środowiska gminy mających kluczowe znaczenie dla zdrowia i komfortu życia mieszkańców (powietrze, wody, klimat akustyczny). Ocenę oparto o wyniki badań państwowego monitoringu środowiska, prowadzonego głównie przez państwową służbę ochrony środowiska (GIOŚ), w tym Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Krakowie, na terenie Gminy Chrzanów lub na terenie powiatu chrzanowskiego (w przypadku gdy brak danych bezpośrednio z terenu gminy). Informacje o stanie środowiska mają znaczenie oraz wpływ na realizację działań w ochronie środowiska w omawianym okresie sprawozdawczym oraz w planowaniu działań na następne lata.

W drugiej części raportu dokonano oceny realizacji zadań określonych w Programie, realizowanych w latach 2023-2024. Zestawiono w formie opisowej oraz w ujęciu tabelarycznym wykaz najważniejszych przedsięwzięć (w tym finansowych) realizowanych w latach 2023-2024 na terenie gminy przez Urząd Miejski w Chrzanowie oraz inne jednostki biorące udział w realizacji zadań ochrony

środowiska, w zakresie: działań inwestycyjnych oraz inicjatyw, stanowiących realizację celów średnioterminowych i krótkoterminowych, podejmowanych przez samorząd Gminy Chrzanów oraz instytucje działające na rzecz ochrony środowiska.

1.3. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE WYKORZYSTANE W RAPORCIE

Raport opracowano na podstawie informacji o wykonanych zadaniach w dziedzinie ochrony środowiska przekazanych przez Urząd Miejski w Chrzanowie, Starostwo Powiatowe w Chrzanowie, oraz inne jednostki biorące udział w realizacji zadań ochrony środowiska jako jednostki odpowiedzialne za realizację poszczególnych przedsięwzięć, a także w oparciu o informacje udostępniane przez organy prowadzące monitoring środowiska na terenie gminy lub powiatu. W szczególności wykorzystano następujące źródła informacji:

1. Informacje udostępnione przez Urząd Miejski w Chrzanowie.
2. Wykaz zadań finansowych za lata 2023-2024 - Urząd Miejski w Chrzanowie.
3. Informacje i opracowania statystyczne. Ochrona środowiska w województwie małopolskim. Urząd Statystyczny w Krakowie.
4. Informacje i opracowania statystyczne. Województwo małopolskie. Podregiony, powiaty, gminy. Urząd Statystyczny w Krakowie.
5. Raport - Stan środowiska w województwie małopolskim, WIOŚ Kraków. Biblioteka monitoringu środowiska. Kraków.
6. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024.
7. Wyniki rocznej oceny jakości powietrza i klasyfikacji stref w województwie małopolskim w 2023 roku. WIOŚ Kraków.
8. Wyniki rocznej oceny jakości powietrza i klasyfikacji stref w województwie małopolskim w 2024 roku. WIOŚ Kraków.
9. Raport o stanie gminy Chrzanów za 2023 rok. Urząd Miejski w Chrzanowie 2024.
10. Raport o stanie gminy Chrzanów za 2024 rok. Urząd Miejski w Chrzanowie 2025.
11. www.chrzanow.pl
12. www.powiat-chrzanowski.pl
13. www.wrotamalopolski.pl
14. www.stat.gov.pl/krak

2. ANALIZA JAKOŚCI GŁÓWNYCH KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY CHRZANÓW W LATACH 20231-2024

Poniżej przedstawiono syntetyczną ocenę najważniejszych komponentów środowiska na terenie Gminy Chrzanów w okresie raportowania (2023-2024). Najbardziej odczuwalne dla mieszkańców gminy są te parametry środowiska których pogorszenie lub poprawę można przeważnie w prosty sposób, bezpośrednio za pomocą zmysłów, odczuć już przy niewielkim odstępstwie od dopuszczalnych norm określonych przepisami. Parametry te (jakość powietrza, jakość wody i hałas) mają kluczowe znaczenie dla zdrowia i samopoczucia mieszkańców.

2.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Ocenę stanu jakości powietrza dla Gminy Chrzanów w latach 2023-2024 sporządzono na podstawie wyników badań i ocen opublikowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. GIOŚ dokonuje oceny stanu jakości powietrza od 2018 r. Główny Inspektor Ochrony Środowiska (w tym Regionalne Wydziały Monitoringu Środowiska GIOŚ na poziomie województw) dokonują oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonują klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według wyznaczonych kryteriów.

Podstawowymi aktami prawnymi obowiązującymi w Polsce w zakresie prowadzenia i rozpowszechniania ocen jakości powietrza są:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r., poz. 647, z późn. zm.).
- rozporządzenie Ministra Środowiska z 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2021 r., poz. 845),
- rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 870),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. z 2012 r., poz. 914),
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 roku w sprawie sposobu obliczania wskaźników średniego narażenia oraz sposobu oceny dotrzymania pułapu stężenia ekspozycji (dla pyłu PM_{2,5}) (Dz. U. z 2012 r. poz. 1029),
- rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 lutego 2023 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. z 2023 r., poz. 350),
- rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie systemu informatycznego Inspekcji Ochrony Środowiska „Ekoinfonet” (Dz. U. z 2020 r., poz. 2386),
- ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. 2024 r., poz. 425).

Celem oceny jakości powietrza jest uzyskanie informacji o stężeniach zanieczyszczeń na obszarze poszczególnych stref, w zakresie umożliwiającym:

- Dokonanie klasyfikacji stref, według określonych kryteriów (poziom dopuszczalny substancji, poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, poziom docelowy, poziom celu długoterminowego), których wartości zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu. Wynik klasyfikacji jest podstawą do określenia potrzeby podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza w danej strefie (w tym opracowywania programów ochrony powietrza - POP).
- Uzyskanie informacji o przestrzennych rozkładach stężeń zanieczyszczeń na obszarze strefy, w zakresie umożliwiającym wskazanie obszarów przekroczeń wartości kryterialnych oraz określenie poziomów stężeń występujących na tych obszarach. Informacje te są niezbędne do określenia obszarów wymagających podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza (redukcji stężeń zanieczyszczeń) lub, w przypadku uznania posiadanych informacji za niewystarczające – do przeprowadzenia dodatkowych badań we wskazanych rejonach.

- Wskazanie prawdopodobnych przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń w określonych rejonach (w zakresie możliwym do uzyskania na podstawie posiadanych informacji).

Roczna ocena jakości powietrza w strefach jest wykonywana w oparciu o wyniki pomiarów przeprowadzonych w danym roku na stałych stacjach monitoringu. Ocenę wykonuje się pod kątem spełnienia kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla następujących substancji: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), ozon (O₃), pył zawieszony (PM₁₀), ołów (Pb) w pyłe zawieszonym PM₁₀, arsen (As) w pyłe zawieszonym PM₁₀, kadm (Cd) w pyłe zawieszonym PM₁₀, nikiel (Ni) w pyłe zawieszonym PM₁₀, benzo(a)piren (B(a)P) w pyłe zawieszonym PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5}. Ocena wykonana pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin obejmuje: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), ozon (O₃).

Listę substancji, dla których istnieje obowiązek prowadzenia rocznej oceny jakości powietrza zawiera rozporządzenie w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu. Ocenę dla wszystkich zanieczyszczeń wykonuje się w układzie stref określonym w Rozporządzeniu MŚ w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza. W nowym układzie, dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie strefę stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys.,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys.,
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Podstawę klasyfikacji stref w oparciu o wyniki rocznej oceny jakości powietrza, zgodnie z art.89 ustawy Prawo ochrony środowiska, stanowią:

- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przekroczeń poziomu dopuszczalnego określonego dla niektórych zanieczyszczeń),
- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji (dozwolone przypadki przekroczeń poziomu dopuszczalnego odnoszą się także do jego wartości powiększonej o margines tolerancji),
- poziomy docelowe dla niektórych substancji,
- poziomy celów długoterminowych dla ozonu.

Gmina Chrzanów podobnie jak cały powiat chrzanowski znajduje się w strefie małopolskiej (kod PL 1203). Na terenie strefy obowiązują dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń powietrza substancjami chemicznymi określone ze względu na:

- ochronę zdrowia ludności,
- ochronę roślin.

Tabela 1. Charakterystyka strefy małopolskiej (GIOŚ, 2025)

Nazwa strefy	Kod strefy	Typ strefy: A-aglomeracja M-miasto >100 tys. P- pozostałe	Obszar strefy [km ²]	Liczba mieszkańców w strefie [tys.]	Klasyfikacja wg kryteriów dot. ochrony roślin [tak/nie]
strefa małopolska (w tym Gmina Chrzanów)	PL1203	P	14 785	2 520 302	Tak

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z określonymi wymaganiami w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy). Podstawę zaliczenia strefy do określonej klasy, stanowią wyniki oceny uzyskane na obszarach o najwyższych poziomach stężeń danego zanieczyszczenia w strefie. Gmina

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

Chrzanów znajduje się w strefie małopolskiej (kod PL 1203). Na terenie gminy obowiązują dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń powietrza substancjami chemicznymi określone ze względu na:

- ochronę zdrowia ludności,
- ochronę roślin.

W tabelach 2, 3 i 4 przedstawiono w skrócie zasady zaliczenia strefy do określonej klasy (A, C), które zależą od stężeń zanieczyszczeń występujących na ich obszarze i wiążą się z określonymi wymaganiami, co do działań na rzecz poprawy jakości powietrza.

Tabela 2. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny ¹⁾

Klasa strefy	Poziom stężenie zanieczyszczenia	Wymagane działania naprawcze
A	nie przekraczający poziomu dopuszczalnego ²⁾	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
C	powyżej poziomu dopuszczalnego ²⁾	określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych opracowanie programu ochrony powietrza POP w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (jeśli POP nie był uprzednio opracowany) kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń

1) Dotyczy zanieczyszczeń: dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz zawartości ołowiu (Pb) w pyłe zawieszonym PM₁₀ - ochrona zdrowia ludzi oraz: dwutlenku siarki (SO₂) i tlenków azotu (NO_x) - ochrona roślin. W przypadku pyłu zawieszonego PM_{2,5}, w roku 2024 obowiązuje poziom dopuszczalny II faza, przy ocenie którego, stosuje się dotychczasowe oznaczenie klas:

A1 i C1. 2) Z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Tabela 3. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom docelowy ¹⁾

Klasa strefy	Poziom stężenie zanieczyszczenia	Wymagane działania naprawcze
A	nie przekraczający poziomu docelowego ¹⁾	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
C	powyżej poziomu docelowego ¹⁾	dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu

¹⁾ dotyczy: ozonu O₃ (ochrona zdrowia ludzi, ochrona roślin) oraz arsenu As, kadmu Cd, niklu Ni, benzo(a)pirenu B(a)P w pyłePM₁₀ – ochrona zdrowia ludzi.

Tabela 4. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń ozonu
z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego

Klasa Strefy	Poziom stężenie ozonu	Wymagane działania naprawcze
D1	nie przekraczający poziomu celu długoterminowego	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
D2	powyżej poziomu celu długoterminowego	dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020

Dodatkowa klasyfikacja stref dla pyłu PM_{2,5} wprowadzona na potrzeby raportowania dodatkowych informacji – wyników rocznej oceny jakości powietrza do Komisji Europejskiej: Klasy stref określone w oparciu o poziom dopuszczalny PM_{2,5} dla fazy II: 12 A1, C1, C2 Klasa A1 – brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla fazy II, Klasy C1 i C2 – przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla fazy II, Klasa A1 i C1 mieszczą się w klasie A wg klasyfikacji podstawowej, klasa C2 obejmuje klasy B i C określone w klasyfikacji podstawowej. Klasy stref określone w oparciu o poziom docelowy PM_{2,5}: A,C2 Klasa A – brak przekroczenia poziomu docelowego (równego obowiązującemu obecnie poziomowi dopuszczalnemu) – jest to klasa A wg klasyfikacji podstawowej, Klasa C2 – przekroczenie poziomu docelowego. Klasa C2 obejmuje klasy B i C określone w klasyfikacji podstawowej.

Na terenie powiatu chrzanowskiego funkcjonuje obecnie jedna automatyczna stacja pomiarowa jakości powietrza WIOŚ zlokalizowana w Trzebini. Na stacji mierzone były następujące parametry:

- SO₂ dwutlenek siarki - metodą automatyczną,
- NO₂ - metodą automatyczną,
- CO - metodą automatyczną,
- O₃ - metodą automatyczną,
- BAP - benzo(a)piren - metodą manualną,
- PM₁₀ - pył zawieszony PM₁₀ - metodą manualną,
- PM_{2,5} - pył zawieszony PM_{2,5} - metodą manualną,
- metale Ni, Cd, Pb - metodą manualną.

Jest to najbliższa stacja pomiarowa przy uwzględnieniu najczęściej wiejących wiatrów. Wyniki monitoringu z tej stacji nie są jednak całkowicie miarodajne dla terenów Gminy Chrzanów. Na terenie Gminy Chrzanów brak jest obecnie stacji pomiarowych państwowego monitoringu jakości powietrza. Wyniki pomiarów jakości powietrza ze stacji w Trzebini brane są pod uwagę w ocenie klas wynikowych jakości powietrza w strefie małopolskiej (Tabele 5, 6).

Z powyższego wynika że zaliczenie obszaru Gminy Chrzanów do danej klasy nie wynika z pomiarów prowadzonych bezpośrednio na jej terenie. Jednak ze względu na fakt szerokiego rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu można przypuszczać że jakość powietrza w Gminie Chrzanów nie odbiega znacząco od stwierdzanej badaniami na innych terenach powiatu chrzanowskiego. Niemniej jednak zdecydowanie wskazane jest zwiększenie ilości punktów stałego monitoringu powietrza w powiecie m.in. o stację która była w 2016 r. zlokalizowana w centrum Chrzanowa.

Na terenie Gminy Chrzanów funkcjonuje dodatkowo system monitorowania jakości powietrza tzw. „System Airly” (mapa online dostępna na airly.org/map/pl) który jest w pełni zintegrowany – od urządzeń do oprogramowania. Poprzez sensory Airly możliwe jest zbieranie, przetwarzanie oraz interpretowanie danych w czasie rzeczywistym z jednoczesnym wyświetlaniem bieżącego stanu w aplikacji internetowej. W oparciu o te dane, na mapie online oznaczane są m.in. informacje o jakości powietrza w Gminie Chrzanów. Sensory Airly zamontowane w wybranych punktach gminy mierzą:

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

poziom stężenia pyłów zawieszonych PM_{2.5} oraz PM₁₀, temperaturę powietrza, ciśnienie atmosferyczne oraz wilgotność powietrza.

Wyniki tych badań nie są jednak wykorzystywane w oficjalnych ocenach jakości powietrza WIOŚ m.in. z powodu niekompatybilności metod i związanej z tym niepewności wyników pomiarów. Badania te mają jednak niezaprzeczalne wartości informacyjne i edukacyjne dla mieszkańców gminy. Wyniki uzyskiwane za pomocą czujników Airly wykazują częste przekroczenia norm dla PM₁₀ oraz PM_{2,5} na terenie Chrzanowa w sezonie grzewczym. Średnie wartości przekroczeń w sezonie grzewczym wynoszą ok. 120-150 % wartości dopuszczalnych.

Tabela 5. Wyniki klasyfikacji strefy małopolskiej dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie rocznej monitoringu państwowego dokonywanej pod kątem ochrony zdrowia w latach 2023-2024 zdrowia

Nazwa strefy	Kod strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń												Klasa ogólna strefy
		SO ₂	NO ₂	CO	Ben-zen	PM 10	PM 2,5	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃	
Strefa małopolska 2023	PL1203	A	A	A	A	C	A1	A	A	A	A	C	A ¹⁾	C
Strefa małopolska 2024	PL1203	A	A	A	A	C	A1	A	A	A	A	C	A ¹⁾	

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2 (źródło: ocena jakości powietrza 2023,2024, GIOŚ)

Tabela 6. Wyniki klasyfikacji strefy małopolskiej pod kątem ochrony roślin na podstawie monitoringu państwowego w latach 2023-2024

Nazwa strefy	Kod strefy PL1203	Klasa klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń			Klasa ogólna strefy
		SO ₂	NO _x	ozon O ₃	
Strefa małopolska	2023	A	A	A	A - poziom docelowy D2 - poziom celu długoterminowego
	2024	A	A	A	A - poziom docelowy D2 - poziom celu długoterminowego

(źródło: ocena jakości powietrza 2023,2024, GIOŚ)

Największe punktowe (przemysłowe i komunalne) źródła emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza, zlokalizowane są w powiecie chrzanowskim na terenie aglomeracji chrzanowskiej i trzebińskiej oraz poza granicami gminy: w Jaworznie i Oświęcimiu. Według danych Rocznika Statystycznego GUS, w powiecie chrzanowskim w ostatnich latach następuje jednak spadek ilości zanieczyszczeń pyłowych i gazowych wprowadzanych do powietrza.

Z badań monitoringowych jakości powietrza WIOŚ-GIOŚ wykonanych na terenie całego województwa w latach 2021-2024, wynika, że ze względu na rodzaje zanieczyszczeń wykrywanych na stacjach pomiarowych, głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza na terenie miast i sołectw powiatu chrzanowskiego i Gminy Chrzanów są następujące rodzaje emisji:

- emisja tzw. „niska” z kotłowni, indywidualnych palenisk domowych oraz prywatnych zakładów usługowo-produkcyjnych (głównie B(a)P, PM₁₀, PM_{2,5}),

- emisja ze źródeł przemysłowych,
- napływ zanieczyszczeń z aglomeracji sąsiadujących,
- emisja komunikacyjna.

Na ogólny poziom lokalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza wpływa szczególnie emisja ze źródeł rozproszonych, powierzchniowych, która obejmuje głównie źródła tzw. „niskiej emisji” pyłów i gazów wyprowadzanych do powietrza i oddziałujących negatywnie w miejscach ich powstawania, najczęściej na obszarach skupionej jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej. Należą do nich małe kotłownie przydomowe i niewielkie kotłownie w obiektach usługowych, w sektorze bytowym i komunalnym. Należy również wspomnieć o emisji liniowej zanieczyszczeń do powietrza, głównie ze środków transportu kołowego, szczególnie uciążliwej w pobliżu szlaków drogowych wojewódzkich i krajowych.

2.2. WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE

Obowiązek badania i oceny stanu wód powierzchniowych i podziemnych w latach 2023-2024, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynikał z zapisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2024r. poz. 1087, z późn. zm.). Do kompetencji Państwowego i Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska należy wykonywanie badań wód powierzchniowych i podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych. Już w 2011 roku wprowadzono zmiany w przepisach wykonawczych do znowelizowanej ustawy Prawo wodne, dostosowujące krajowy system monitoringu i oceny stanu wód powierzchniowych i podziemnych do wymagań dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego, ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej oraz dyrektyw EQS 2008/105/WE (w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej) i QA/QC 2009/90/WE (ustanawiającej specyfikacje techniczne w zakresie analizy i monitorowania stanu chemicznego wód). Zgodnie z ustawą Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takich jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Jednolite części wód powierzchniowych dzieli się na naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i stan chemiczny oraz na sztuczne (powstałe w wyniku działalności człowieka) i silnie zmienione (ich charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka), dla których określa się potencjał ekologiczny i stan chemiczny.

2.2.1. Jakość wód powierzchniowych

Klasyfikacja i badania jakości wód powierzchniowych przeprowadzana jest dla wydzielonych jednolitych części wód powierzchniowych. Jednolita część wód powierzchniowych (jcwp) jest podstawową jednostką gospodarki wodnej (łącznie z ochroną środowiska) w myśl Ustawy Prawo wodne, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną. Jednolita część wód jest pojęciem obejmującym zarówno zbiorniki wód stojących, jak i cieki, a także przybrzeżne fragmenty wód morskich i wody podziemne. Jednolita część wód powierzchniowych (jcwp) - oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak:

- jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny,
- sztuczny zbiornik wodny,
- struga, strumień, potok, rzeka, kanał, lub ich części,
- morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub przybrzeżne.

Ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp) Gminy Chrzanów wykonano dla 3 jcwp objętych monitoringiem w zakresie wynikającym z realizowanego programu pomiarowego. Dla monitorowanych naturalnych jcwp określono stan ekologiczny, a dla wód silnie zmienionych i sztucznych potencjał ekologiczny. Dla jcwp badanych pod kątem potencjału ekologicznego określono również stan chemiczny. Ocenę jakości jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp) na terenie gminy można podać w sposób przybliżony na podstawie pomiarów prowadzonych dla najbliższych reprezentatywnych (zbierających wody powierzchniowe z terenu gminy) punktów pomiarowo-kontrolnych położonych w pobliżu granic gminy (tab. 7). Punkt monitoringu Chechło do Ropy (PLRW200062133469) – zlewnia tego JCWP obejmuje tereny położone we wschodniej części gminy nad Zbiornikiem Chechło, na wschód od Osiedla Wrzosowe i w zlewni Ropy – RZGW Kraków. Punkt Chechło od Ropy bez Ropy do ujścia (PLRW20006213349) – zlewnia tego JCWP obejmuje największy obszar Gminy położone w jej centralnej części – RZGW Kraków. Punkt monitoringu Płazanka - (PLRW20006213389) – zlewnia tego JCWP obejmuje tereny położone w południowo-wschodniej części gminy w rejonie wsi Płaza i Pogorzyce – RZGW Kraków.

Tabela 7. Lokalizacja wybranych punktów pomiarowo-kontrolnych jednolitych części wód powierzchniowych w powiecie chrzanowskim zasilanych wodami powierzchniowymi z terenu Gminy Chrzanów w latach 2021-2024 (źródło: GIOŚ, 2025)

Lp.	Nazwa rzeki (jcwp)	Kod Punktu	Kod punktu pomiarowego	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Silnie zmieniona lub sztuczna jcwp (T/N)
1	Chechło do Ropy	PLRW200062133469	PL01S1501_1746	Chechło-Chrzanów	T
2	Chechło od Ropy bez Ropy do ujścia	PLRW20006213349	PL01S1501_1747	Chechło-Mętków	N
3	Płazanka	PLRW20006213389	PL01S1501_1748	Płazanka - Metków	N

Tabela 8. Ocena stanu/potencjału ekologicznego i chemicznego rzek w punktach monitoringu na terenie powiatu chrzanowskiego - ocena zbiorcza za lata 2021-2024 (źródło GIOŚ 2025)

Nazwa punktu monitoringu/ kod jcwp	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Stan / potencjał ekologiczny	Klasa elementów fizykochemicznych
Chechło do Ropy	1 dobry stan biologiczny	>1	2	3 umiarkowany	>2
Chechło od Ropy bez Ropy do ujścia	5 zły stan biologiczny	>1	2	5 zły	>2
Płazanka	3 umiarkowany stan biologiczny	2	>2	3 umiarkowany	>2

Badane jcw p w ocenie ogólnej, zaliczają się w większości do wód o umiarkowanym i złym potencjale ekologicznym jcw p szczególnie w dolnym odcinku zlewni Chechła. Wpływ na taki stan jakości badanych wód mogą mieć również wody powierzchniowe z terenu Gminy Chrzanów. Na obszarze gminy prawdopodobne jest występowanie następujących rodzajów ognisk zanieczyszczenia wód powierzchniowych:

- Zanieczyszczenia obszarowe, są to trafiające ze spływami wód opadowych i roztopowych do cieków powierzchniowych zanieczyszczenia mineralne i organiczne m.in. środki ochrony roślin i ścieki bytowe z terenów nieskanalizowanych. Obiekty, które mogą stanowić potencjalne źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych to głównie skupiska zabudowy na terenach nieskanalizowanych. Zanieczyszczenia te są trudne do oszacowania i kontrolowania, a mają znaczny wpływ na stan czystości wód powierzchniowych. Na obszarze całego powiatu chrzanowskiego problem zanieczyszczeń obszarowych jest widoczny wszędzie tam, gdzie rzeki przepływają przez tereny wiejskie o niskim stopniu skanalizowania i nie posiadające własnych oczyszczalni ścieków. Do zanieczyszczeń obszarowych zaliczamy także zanieczyszczenia małopowierzchniowe takie jak składowanie nawozów, nielegalne wysypiska odpadów oraz ponadlokalne zanieczyszczenia wielkoobszarowe (emisja napływowa gazów i pyłów do atmosfery).
- Zanieczyszczenia liniowe, mogą stanowić potencjalne źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych, należą do nich trasy komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu drogowego oraz cieki wodne, kanały ściekowe, prowadzące wody zanieczyszczone w obszarach zasilania wód podziemnych.
- Zanieczyszczenia punktowe, są to głównie ścieki komunalne i przemysłowe. Obiekty, które mogą stanowić potencjalne źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych to przede wszystkim lokalne magazyny materiałów ropopochodnych, odpadów przemysłowych, nieszczelne szamba, wylewiska i zrzuty ścieków, dystrybucja paliw i inne.

2.2.2. Jakość wód podziemnych

W rejonie gminy występują cztery piętra wodonośne: karbońskie, triasowe, jurajskie i czwartorzędowe. Piętra te są od siebie w różnym stopniu odizolowane utworami nieprzepuszczalnymi. Wymiana wód pomiędzy piętrami następuje w strefach silnie zaangażowanych tektonicznie poprzez strefy uskokowe oraz w miejscach gdzie brak jest warstw izolujących. Znaczne zasoby wód podziemnych w utworach triasowych (GZWP-452) są jednym z największych bogactw naturalnych Gminy Chrzanów. Oceny jakości wód podziemnych dokonuje się w ramach krajowego systemu monitoringu środowiska. Zasoby wód podziemnych wprawdzie dość obfite, podlegają również na skutek działalności zakładów przemysłowych (głównie kopalń i zakładów przerobczych kopaliny) znacznym ograniczeniom możliwości ich wykorzystania. Oceny jakości wód podziemnych dokonuje się w ramach krajowego systemu monitoringu środowiska. Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych:

- klasa I - wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II - wody dobrej jakości,
- klasa III - wody zadowalającej jakości,
- klasa IV - wody niezadowalającej jakości,
- klasa V - wody złej jakości.

Oceny jakości wód podziemnych dokonuje się w ramach krajowego systemu monitoringu środowiska. Zasoby wód podziemnych wprawdzie dość obfite, podlegają również na skutek działalności antropogenicznej znacznym ograniczeniom możliwości ich wykorzystania. Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych:

- klasa I - wody bardzo dobrej jakości,

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

- klasa II - wody dobrej jakości,
- klasa III - wody zadowalającej jakości,
- klasa IV - wody niezadowalającej jakości,
- klasa V - wody złej jakości.

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych (Program PMŚ). Monitoring wód podziemnych jest w Polsce prowadzony w sieci krajowej oraz sieciach regionalnych i lokalnych. Przedmiotem monitoringu są tzw. jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Zgodnie z aktualnie obowiązującym podziałem na jednolite części wód podziemnych (PIG-PIB w Warszawie, 2021) teren gminy obejmuje dwa obszary jcwpd:

- JCWPd 146, identyfikator UE PLGW2000146,
- JCWPd 147, identyfikator UE PLGW2000147.

Na obszarze gminy, znajdują się punkty obserwacyjno-badawcze, funkcjonujące w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez PIG-PIB w Warszawie. Przedmiotem badań i oceny są jednolite części wód podziemnych (JCWPd), dla których określany jest stan ilościowy i chemiczny. Na terenie gminy badane były wody JCWPd nr 147 wydzielonego w ramach zbiornika triasowego GZWP-452 Chrzanów.

Tabela 9. Ocena jakości wody w punktach sieci monitoringu krajowego JCWPd w latach 2021-2024 w Gminie Chrzanów (źródło GIOŚ 2025)

Lp.	Nr JCWPd	Miejscowość	Gmina	Nr JCWPd	Rok badań	Klasa wody
1	PLGW2000147	Simota	Chrzanów	147	2021-2024	II
2	PLGW2000147	Simota	Chrzanów	147	2021-2024	II
3	PLGW2000147	Płaza	Chrzanów	147	2021-2024	III
4	PLGW2000147	Płaza	Chrzanów	147	2021-2024	III
5	PLGW2000147	Chrzanów	Chrzanów	147	2021-2024	II
6	PLGW2000147	Chrzanów	Chrzanów	147	2021-2024	II

Według pomiarów przeprowadzonych w ramach monitoringu wód podziemnych wykonywanych przez Państwowy Instytut Geologiczny w latach 2021-2024, zbiornik GZWP nr 452 w miejscowościach Płaza i Chrzanów posiada wody II i III klasy jakości. Nie stwierdzono przekroczonych wskaźników klasyfikacyjnych i norm jakościowych dla powyższych klas. Oznacza to że badane wody mogą być wykorzystywane do spożycia po odpowiednim uzdatnieniu.

Na terenie Gminy Chrzanów największy udział w całkowitym ładunku zanieczyszczeń trafiających zarówno do wód powierzchniowych jak i do wód podziemnych oraz w zmianie stosunków wodnych mają duże zakłady przemysłowe regionu (w tym zakłady już nie istniejące) oraz składowiska ich odpadów poprodukcyjnych jakie pozostały na powierzchni terenu. Sa one źródłem potencjalnego zanieczyszczenia wód podziemnych metalami ciężkimi, siarczanami, chlorkami. Ponadto, nieszczelne szamba, nielegalne wylanie ścieków oraz niecałkowicie oczyszczone ścieki bytowe, stanowią znaczne zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych, wprowadzając głównie zanieczyszczenia organiczne (tj. BZT₅, ChZT, azot amonowy, fosforany(V) i zanieczyszczenia bakteriologiczne). Ścieki deszczowe z centrum miasta, dróg przelotowych oraz parkingów i stacji paliw mogą zanieczyszczać wody powierzchniowe i podziemne substancjami ropopochodnymi. Zmiany w reżimie wód podziemnych na terenie Gminy Chrzanów można podzielić zasadniczo na dwa typy: zmiany jakościowe i ilościowe. Zmiany te związane są głównie z obecną eksploatacją pobliskich kopalń węgla kamiennego oraz

zakończoną eksploatacją kopalni rud cynkowo-ołowiowych, wapieni i dolomitów. Procesy przekształceń wód podziemnych mają charakter ponadlokalny i w części nieodwracalny. Eksploatacja górnicza surowców naturalnych powoduje stałe zmiany w środowisku wód podziemnych, związane z drenażem górotworów, odprowadzaniem silnie zmineralizowanych wód kopalnianych do rzek, składowaniem na powierzchni terenu odpadów poeksploatacyjnych i osiadaniem górniczymi.

Na terenie gminy szczególnie zaznaczył się wpływ na wody podziemne działalności byłych Zakładów Górniczych „Trzebieńka” S.A. ponieważ jednym z głównych potencjalnych źródeł zaopatrzenia rejonu w wodę są wody podziemne piętra triasowego które zostało naruszone wyrobiskami kopalni.

Ponadto do potencjalnych źródeł zagrożeń dla wód podziemnych najbardziej niekorzystnie oddziałujących na ich jakość na terenie całego obszaru Gminy Chrzanów należą:

- zanieczyszczony potok Chechło,
- odcinek autostrady A-4 stanowiący szlak komunikacyjny o bardzo dużym natężeniu ruchu,
- składowiska i nielegalne wysypiska odpadów,
- oczyszczalnie ścieków w przypadku awarii,
- nieszczelne zbiorniki bezodpływowe na nieczystości,
- stacje benzynowe i magazyny paliw.

2.3. KLIMAT AKUSTYCZNY

Do głównych źródeł hałasu, wpływających na zwiększenie uciążliwości akustycznej dla środowiska i mieszkańców w Gminie Chrzanów, należy zaliczyć przemysł, transport drogowy, szczególnie na drogach krajowych i wojewódzkich, autostradzie A-4 oraz hałas kolejowy. W województwie małopolskim, w ramach monitoringu hałasu oraz kontroli i ewidencji obiektów emitujących hałas, realizowane są działania obejmujące:

- planowe, cykliczne badania hałasu komunikacyjnego w miastach, w celu opracowania planów akustycznych miast;
- planowe badania hałasu drogowego na głównych trasach komunikacyjnych;
- planowe i interwencyjne kontrole zakładów przemysłowych oraz innych obiektów emitujących hałas do środowiska.

Na obszarze województwa małopolskiego aktualnie obowiązującym dokumentem w zakresie ochrony przed hałasem jest „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego” obejmujący drogi zarządzane przez Generalną Dyрекję Dróg Krajowych i Autostrad i PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Dokument został wykonany na podstawie map akustycznych dostarczonych przez zarządców dróg : PKP PLK S.A. oraz GDDKiA. Program został przyjęty Uchwałą Nr VII/63/19 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXIV/494/09 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 3 lipca 2009 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego”. W roku 2024 Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą Nr IV/24/24 z dnia 1 lipca 2024 r. przyjął nowy Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego, na podstawie map akustycznych przekazanych przez zarządców (t.j.: Urząd Miasta Krakowa, Urząd Miasta Tarnowa, Generalną Dyрекję Dróg Krajowych i Autostrad, Stalexport Autostrada Małopolska S.A., Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Zarząd Dróg Powiatowych w Brzesku, PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków-Balice Sp. z o.o.).

Realizując zadania Programu Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Małopolskiego w latach 2023-2024 WIOŚ w Krakowie wykonywał pomiary hałasu komunikacyjnego na terenie województwa małopolskiego w różnych lokalizacjach. Głównym założeniem wykonywanych pomiarów było określenie warunków panujących w bezpośrednim sąsiedztwie tras komunikacyjnych

i uzyskanie informacji o uciążliwości akustycznej analizowanych miejsc. Okresowe pomiary hałasu były również wykonywane dla dróg krajowych i wojewódzkich przez zarządców drogi, zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska. Laboratorium WIOŚ realizowało pomiary hałasu w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 roku w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. 2011 r., Nr 140, poz. 824). Z dniem 23 października 2012 roku weszło w życie nowe rozporządzenie Ministra Środowiska zmieniające dotychczasowe rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku z 14 czerwca 2007 roku (Dz.U. 2007 r., Nr 120, poz. 826). Dotychczas obowiązujące rozporządzenie zawierało jedno z najostrzejszych norm w Unii Europejskiej. Dopuszczalny poziom hałasu w porze dnia był określony dla dróg lub linii kolejowych na poziomie od 50 dB do 65 dB, a w porze nocy - od 45 dB do 55 dB. Dla pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu dopuszczalny poziom hałasu w porze dnia wynosił od 45 dB do 55 dB, a w porze nocy od 40 dB do 45 dB. Zmiana rozporządzenia z 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. 2014 poz. 112) spowodowała podniesienie dopuszczalnego poziomu hałasu pochodzącego od dróg lub linii kolejowych do wartości od 50 do 68 dB w porze dnia oraz od 45 do 60 dB w porze nocy. Dla pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu dopuszczalny poziom hałasu pozostał bez zmian i wynosi od 45 dB do 55 dB w porze dnia oraz od 40 dB do 45 dB w porze nocy.

W latach 2023-2024 na terenie Gminy Chrzanów nie wykonywano pomiarów hałasu komunikacyjnego. W tym okresie na terenie powiatu wyznaczono dwa punkty pomiaru hałasu drogowego, znajdujące się w Żarkach (DW 780 Wygiełzów-Libiąż) oraz w Babicach (DW 781 Płaza - Wygiełzów). Przeprowadzone pomiary wykazały przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu zarówno dla pory dnia jak i nocy. Równoważny dopuszczalny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6 do godz. 22) był przekroczony średnio o 5,7 dB, natomiast w porze nocnej (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22 do godz. 6) przekroczenia wynosiły maksymalnie 11,5 dB. Należy sądzić że analogicznie na drogach w Gminie Chrzanów przekroczenia są podobne. Informacji o wielkości hałasu drogowego dostarczają również pomiary prowadzone przez zarządców dróg, których wyniki stanowią podstawę do planowania działań naprawczych. Działania te zawiera aktualizowany okresowo „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego”. W aktualizacjach Programu, wskazano na terenie Gminy Chrzanów odcinki dróg krajowych i wojewódzkich których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na ograniczonych obszarach:

- droga krajowa DK79, tereny o zwartej zabudowie mieszkaniowej typu miejskiego, pierwsza linia zabudowy znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie pasa drogowego, co powoduje przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku na terenach mieszkalnych, odcinki na terenie Gminy Chrzanów otrzymały priorytet niski co oznacza że działania naprawcze powinny zostać zrealizowane do roku 2033, realizacja poprzez budowę ekranów oraz poprawę jakości nawierzchni drogi,
- droga wojewódzka nr DW 781 w Chrzanowie o długości 2,65 km, obejmuje kilometr od 0+0 do 2+651, pierwsza linia zabudowy znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie pasa drogowego, co powoduje przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku na terenach mieszkalnych, wartość przekroczeń sięga 10 dB w porze dziennej, łączna długość odcinków, na których przekroczona jest dopuszczalna wartość poziomu hałasu, wynosi ok. 1,9 km, czas realizacji zaproponowanych działań naprawczych (szczelna nawierzchnia o obniżonej hałaśliwości o skuteczności do 3 dB) został wyznaczony do roku 2033,
- droga wojewódzka nr DK 933 na odcinku Chrzanów - Brzeszcze, wartość przekroczeń sięga 11 dB w porze dziennej, na terenie gminy priorytet działań naprawczych określono na średni i wysoki, czas realizacji zaproponowanych działań naprawczych (szczelna nawierzchnia o obniżonej hałaśliwości o skuteczności do 3 dB) został wyznaczony do roku 2033.

3. WYKAZ ZADAŃ FINANSOWYCH WYKONYWANYCH W LATACH 2023-2024 PRZEZ GMINĘ CHRZANÓW

Poniżej w tabeli 10 zestawiono zadania własne i koordynowane Programu ochrony środowiska (głównie finansowe) wykonane w latach 2023-2024 w ramach realizacji zadań własnych oraz koordynowanych przez Gminę Chrzanów.

Tabela 10. Zestawienie zadań finansowych Programu ochrony środowiska dla Gminy Chrzanów za lata 2023-2024
(źródło: Urząd Miejski w Chrzanowie)

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadania	Nakłady finansowe poniesione w latach 2023 –2024 [tys. zł]		Źródło finansowania zadania	Zakres realizacji (krótka informacja o wykonanym zadaniu)
			2023	2024		
1	Odwodnienie dróg gminnych oraz utrzymanie drożności rowów i przepustów	2021-2028	596,75	463,45	Budżet Gminy	Planuje się czyszczenie separatorów, udrażnianie kompletów ściekowych, czyszczenie i konserwacje rowów odwadniających drogi gminne
2	Remonty Bieżące utrzymanie dróg gminnych i innych	2021-2028	3 577,41	3 432,01	Budżet Gminy	Zimowe utrzymanie dróg gminnych oraz innych zarządców na podstawie zawartych porozumień. Uzupełnianie ubytków w nawierzchniach drogowych.
2a	Remonty dróg		1 827,88	2 259,52		
3	Wykonanie odwodnienia terenu Chechło Południe na osiedlu Kościelec	2020-2027	110,700	-	Budżet Gminy	W ramach zadania wykonano dokumentację projektowo- kosztorysową wraz z uzyskaniem decyzji umożliwiających realizację I etapu zadania. Roboty budowlane zostały przewidziane na 2026 r.
4	Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż rzeki Chechło od ul. Pogorskiej do ul. Borowcowej – Chrzanowska super ścieżka	2021-2024	-	3 388,94	Budżet Gminy	W ramach zadania wykonano dokumentację projektowo- kosztorysową wraz z uzyskaniem decyzji umożliwiających realizację inwestycji. W 2024 r. zostały wykonane w całości roboty budowlane

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadania	Nakłady finansowe poniesione w latach 2023 –2024 [tys. zł]		Źródło finansowania zadania	Zakres realizacji (krótka informacja o wykonanym zadaniu)
			2023	2024		
5	Budowa ścieżki rowerowej na osiedlu Kąty – Etap III	2021-2023	153,87	-	NiA	Prace budowlane zostały wykonane w 2023 r.
6	Udział pracowników Urzędu Miejskiego w Chrzanowie w szkoleniach w zakresie ochrony środowiska.	2021-2024	1,51	1,43	Budżet Gminy	Przeszkolenie pracowników Urzędu Miejskiego w Chrzanowie w zakresie tematów związanych z ochroną środowiska.
7	Prowadzenie procedur ocen oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych i zamierzeń inwestycyjnych z uwzględnieniem zasad ochrony zasobów przyrodniczych, i walorów krajobrazowych gminy	2021-2024	11 685,00 (koszt etapu opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego)	-	Budżet Gminy	Zadanie zostało zrealizowane w ramach sporządzania mpzp strefy przemysłowo- usługowej na terenie Chrzanowa, Balina i Luszowic (plan zagospodarowania przyjęty Uchwałą Nr L/517/2022 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 29 listopada 2022 r.)
		2021-2023	30 138,08 (koszt etapu opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego)	-	Budżet Gminy	Zadanie zostało zrealizowane w ramach sporządzania mpzp dla Doliny Chechło Śródmieście w Chrzanowie (Uchwała Nr LIX/615/2023 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 24 paźdz. 2023 r.)
		2022-2023	2 460,00 (koszt etapu opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego)	-	Budżet Gminy	Zadanie zrealizowane w ramach sporządzania projektu zmiany mpzp Doliny Chechło-Północ w Chrzanowie, zatwierdzonego uchwałą Nr XXXV/264/97 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 28 stycznia 1997 r. (Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 10, poz. 75 z 1997 r.), zmienionego w części objętej zmianą uchwaloną uchwałą Nr XXX/440/08 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 25 listopada 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego Nr 796, poz. 5745 z 2008 r.) z późniejszą zmianą przyjętą uchwałą Nr

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadania	Nakłady finansowe poniesione w latach 2023 –2024 [tys. zł]		Źródło finansowania zadania	Zakres realizacji (krótka informacja o wykonanym zadaniu)
			2023	2024		
		2022-2025	17 400,00 (koszt etapu opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego)	20 880,00 (koszt etapu opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego)	Budżet Gminy	XXXVI/361/2017 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 28 listopada 2017 r.(Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2017 r., poz. 8652). (Uchwała Nr LII/545/2023 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 24 stycznia 2023 r.) W trakcie sporządzania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru południowo- zachodniej części Kościelca w Chrzanowie (Uchwała Nr XLIV/442/2022 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 5 kwietnia 2022 r. o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego)
		2022-2023	19 557,00 (koszt etapu opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego)		Budżet Gminy	Zadanie zostało zrealizowane w ramach sporządzania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla północnego obszaru osiedla Śródmieście w Chrzanowie (Uchwała Nr LIX/616/2023 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 24 października 2023 r.)
		2022-2025	68 880,00 (koszt etapu opracowania zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego)	8 610,00 (koszt etapu opracowania zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego)	Budżet Gminy	W trakcie sporządzania projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego „Babice I”i „Żelatowa I”, w granicach gminy Chrzanów - etap II (Uchwała Nr L/518/2022 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 29 listopada 2022 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego), W trakcie sporządzania projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego przy granicy z gminą Libiąż, pomiędzy linią kolejową PKP relacji Trzebinia- Zebrzydowice, ulicą Kroczymiech,

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadania	Nakłady finansowe poniesione w latach 2023 –2024 [tys. zł]		Źródło finansowania zadania	Zakres realizacji (krótka informacja o wykonanym zadaniu)
			2023	2024		
		2023-2024	24 969,00 (koszt etapu opracowania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chrzanów)	24 969,00 (koszt etapu opracowania Studium warunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chrzanów)	Budżet Gminy	okolicami ulicy Różanej, a rzeką Chechło - etap I (Uchwała Nr L/519/2022 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 29 listopada 2022 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego). Zadanie zostało zrealizowane w ramach sporządzania projektu zmiany nr I „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chrzanów” (Uchwała VI/49/2024 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 15 października 2024 r.)
		2023-2024	18 142,50 (koszt etapu opracowania zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego)	18 142,50 (koszt etapu opracowania zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego)	Budżet Gminy	Zadanie zostało zrealizowane w ramach sporządzania projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego między Aleją Henryka, ul. Mickiewicza, ul. Oświęcimską i ul. Słowackiego w Chrzanowie (Uchwała Nr V/36/2024 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 3 września 2024 r.)
		2023-2025	14 583,00 (koszt etapu opracowania gminnego programu Rewitalizacji Gminy Chrzanów)	29 077,20 (koszt etapu gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzanów)	Budżet Gminy	Zadanie zostało zrealizowane w ramach sporządzania zmiany gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzanów (Uchwała Nr VIII/74/2024 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 17 grudnia 2024 r. w sprawie przyjęcia zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzanów)

*Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”*

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadania	Nakłady finansowe poniesione w latach 2023 –2024 [tys. zł]		Źródło finansowania zadania	Zakres realizacji (krótka informacja o wykonanym zadaniu)
			2023	2024		
		2024-2025	-	172 692,00 (koszt etapu opracowania planu ogólnego Gminy Chrzanów)	Budżet Gminy	W trakcie sporządzania planu ogólnego Gminy Chrzanów (Uchwała Nr II/12/2024 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 28 maja 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Chrzanów)
8	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (mpzp) potrzeb ochrony zasobów przyrodniczych, gleb urodzajnych oraz walorów krajobrazowych gminy	2021-2024	(zadanie realizowane w ramach prac etatowych)		Budżet Gminy	
9	Całoroczne utrzymanie Rynku i ciągów pieszo-jezdných - zadanie z zakresu utrzymania dróg gminnych, ulic, placów oraz utrzymania gminnych obiektów u.s.g.	2021-2024	648,04	766,95	Budżet Gminy	Zadanie realizowane na podstawie odrębnych umów
10	Prowadzenie ewidencji i kontrola przydomowych oczyszczalni oraz częstotliwości opróżniania zbiorników na nieczystości płynne	2021-2024	W ramach kosztów etatowych Urzędu Miejskiego w Chrzanowie. W 2024 zadanie dotyczące gospodarowania nieczystościami ciekłymi zostało przekazane do ZMGK	Budżet Gminy	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach prac etatowych	

*Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”*

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadania	Nakłady finansowe poniesione w latach 2023 –2024 [tys. zł]		Źródło finansowania zadania	Zakres realizacji (krótka informacja o wykonanym zadaniu)
			2023	2024		
11	Bieżąca konserwacja potoków, cieków i rowów melioracyjno-odwadniających	2021-2024	115,52	47,32	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Zadanie realizowane z budżetu gminy oraz we współpracy z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie
12	Ekspertyzy, opinie do prowadzonych postępowań administracyjnych	2021-2024	8,5	15,74	Budżet Gminy	Środki przewidziane na sporządzanie ekspertyz w sprawie zmiany stanu wody na gruncie lub składowania odpadów w miejscach do tego celu nieprzeznaczonych
13	Ochrona zasobów wodnych poprzez gromadzenie wód opadowych i roztopowych „Złap Deszczówkę”	2021 -2024	50,00	45,45	Budżet Gminy	Dotacje celowe dla osób fizycznych na zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych. 28 szt. - 2023 r. 12 szt. – 2024 r.
14	Ochrona zasobów wodnych na terenach nieskanalizowanych poprzez zapewnienie oczyszczania ścieków przed odprowadzeniem do odbiornika	2021 -2024	18,00	42,00	Budżet Gminy	Dotacje celowe dla osób fizycznych na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków 9 szt. – 2023 r. 14 szt. 2024 r.

*Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”*

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadania	Nakłady finansowe poniesione w latach 2023 –2024 [tys. zł]		Źródło finansowania zadania	Zakres realizacji (krótka informacja o wykonanym zadaniu)
			2023	2024		
15	Wdrożenie gminnego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Prowadzenie działań promujących ogrzewanie zmniejszające emisję zanieczyszczeń do powietrza w celu uświadamiania mieszkańcom wpływu zanieczyszczeń na zdrowie	2021-2024	11,2	30,85	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Prowadzenie i promocja program Czyste powietrze i uchwały antysmogowej, zakup gadżetów ekologicznych związanych z Czystym powietrzem
15a	Bieżąca aktualizacja Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.	2023-2024	W ramach kosztów etatowych Urzędu Miejskiego w Chrzanowie	Budżet Gminy	Zadanie realizowane w oparciu o Program Ochrony Powietrza Województwa Małopolskiego	Bieżąca aktualizacja Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.
16	Realizacja PGN Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Gminy Chrzanów	2021-2024	277,1	-	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Udział w projekcie pn. „Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie Gmin: Nowy Targ, Miasta Nowy Targ, Czorsztyn, Łapsze Niżne, Brzesko, Alwernia, Babice, Chrzanów, Libiąż oraz Trzebinia” finansowanym ze środków Partnerów i środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, Wykonano 7 instalacji fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej Gminy Chrzanów

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadania	Nakłady finansowe poniesione w latach 2023 –2024 [tys. zł]		Źródło finansowania zadania	Zakres realizacji (krótka informacja o wykonanym zadaniu)
			2023	2024		
17	Realizacja PGN - Wspieranie finansowe osób fizycznych w zakresie zmiany sposobu ogrzewania na ekologiczne	2021 -2024	729,14	758,43	Budżet Gminy	Dofinansowania do zmiany sposobu ogrzewania budynków mieszkalnych. 2023 r. 145 wn. 2024 r. 135 wn.
18	Uciepłownienie budynków administrowanych przez MZZK w Chrzanowie	2021-2025	616,50	1 164,69	Budżet Gminy	Zadanie zostało zrealizowane
19	Przedkładanie do Marszałka Województwa sprawozdań z realizacji działań ujętych w Programie ochrony powietrza	2021-2024	Sprawozdania wykonywane w ramach kosztów etatowych (zadanie realizowane w ramach prac etatowych)	Budżet Gminy	Zadanie realizowane na bieżąco.	Przedkładanie do Marszałka Województwa sprawozdań z realizacji działań ujętych w Programie ochrony powietrza
20	Likwidowanie nielegalnych wysypisk odpadów na terenach gminnych i wywóz odpadów zbieranych w ramach akcji ekologicznych	2021-2024	23,90	73,16	Budżet Gminy	Zadanie realizowane w miarę potrzeb
21	Odbiór i bezpieczne składowanie azbestu z terenu Gminy Chrzanów	2021-2024	62,81	90,41	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Zadanie realizowane według potrzeb na podstawie wniosków o odbiór azbestu przez mieszkańców gminy. 2023 r. - 143,61 ton 2024 r. – 183,10 ton

*Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”*

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadania	Nakłady finansowe poniesione w latach 2023 –2024 [tys. zł]		Źródło finansowania zadania	Zakres realizacji (krótka informacja o wykonanym zadaniu)
			2023	2024		
22	Likwidacja spalania odpadów w kotłowniach domowych poprzez realizację działań kontrolnych zmierzających do eliminacji tego procederu	2021-2024	Kontrole przeprowadzane w ramach kosztów etatowych (zadanie realizowane w ramach prac etatowych)		Budżet Gminy	Realizacja zadań wynikających z Programu Ochrony Powietrza Województwa Małopolskiego
			22,39	5,77	Budżet Gminy	Badanie próbek popiołów z kontrolowanych palenisk
23	Propagowanie proekologicznych postaw wśród mieszkańców	2021-2024	10,00	15,00	Budżet Gminy	Zadanie realizowane przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Chrzanowie. Zadania realizowane przez przedszkola, szkoły w ramach zajęć etatowych
24	Utrzymanie istniejących i zakładanie nowych terenów zielonych w tym parków, bieżąca pielęgnacja terenów zieleni, przycinka pielęgnacyjna drzew na terenach gminnych, przebudowa terenów zieleni, w tym na terenie parków	2021-2024	1 494,76	917,05	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Zadanie realizowane na podstawie odrębnych umów z wybranymi Wykonawcami
25	Informowanie społeczeństwa o działaniach w zakresie ochrony środowiska poprzez stronę internetową Urzędu Miejskiego w Chrzanowie.	2021-2024	(zadanie realizowane w ramach kosztów etatowych)		Budżet Gminy	Zadanie realizowane na bieżąco

*Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”*

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadania	Nakłady finansowe poniesione w latach 2023 –2024 [tys. zł]		Źródło finansowania zadania	Zakres realizacji (krótka informacja o wykonanym zadaniu)
			2023	2024		
26	Wspieranie organizacji pożytku publicznego w zakresie działań wpływających na poprawę stanu środowiska przyrodniczego.	2021-2024	39,92	37,88	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	W ramach zadania realizowany jest m.in. zakup paszy dla kół łowieckich, zakup narybku, węży pszczelej
27	Ochrona przed bezdomnymi zwierzętami	2021-2024	204,62	233,23	Budżet Gminy	Zadanie realizowane na podstawie odrębnej umowy z wybranym Wykonawcą.
28	Prowadzenie akcji zadrzewień na terenie gminy	2021-2024	437,92	421,96	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Zadanie realizowane na podstawie odrębnych umów z wybranymi Wykonawcami.
29	Budowa tężni solankowej wraz z zagospodarowaniem terenu na osiedlu Północ Tysiąclecie w Chrzanowie	2021-2022	1 080,57	-	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z uzyskaniem decyzji umożliwiających realizację oraz wykonanie tężni - zadanie zakończone
30	Wspieranie organizacji pożytku publicznego w zakresie działań wpływających na poprawę stanu środowiska przyrodniczego.	2021-2024	39,92	37,88	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	W ramach zadania realizowany jest m.in. zakup paszy dla kół łowieckich, zakup narybku, węży pszczelej
31	Utrzymanie i monitoring zrehabilitowanego składowiska w Okradziejówce	2021-2024	38,44	20,66	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Zadanie realizowane na podstawie odrębnych umów.

*Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”*

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadania	Nakłady finansowe poniesione w latach 2023 –2024 [tys. zł]		Źródło finansowania zadania	Zakres realizacji (krótka informacja o wykonanym zadaniu)
			2023	2024		
32	Zagospodarowania terenów przemysłowych przy ul. Fabrycznej w Chrzanowie – Kamieniołom Skąta	2023 -2029	50,00	40,00	Budżet gminy	W ramach zadania wykonano PFU. Obecnie opracowywana jest kompletna dokumentacja projektowo-kosztorysowa
33	Zadanie „Zagospodarowanie terenów zieleni miejskiej – enklawy zieleni, parki kieszonkowe, zieleńce Chrzanowa” - Zagospodarowanie terenu przy ul. Dobczyckiej - Skwer Róży	2021-2024	19,00	28,00	Budżet gminy	W ramach zadania wykonano dokumentację projektowo – kosztorysowa wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji. Zadanie zostało zrealizowane w 2025
34	Modernizacja Grupowej Oczyszczalni Ścieków Komunalnych w Chrzanowie	2021-2024	100,00	100,00	Wpłata na rzecz ZMGK na dofinansowanie zadania inwestycyjnego	Modernizacja – wymiana dmuchaw oraz zmiana systemu sterowania napowietrzaniem
35	Rozbudowa infrastruktury wodno – kanalizacyjnej na terenie ZMGK	2023-2024	251,00	-	Wpłata na rzecz ZMGK na dofinansowanie zadania inwestycyjnego	Budowa kanalizacji w Gminie Chrzanów obejmująca obszar w Płazie Górnej

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadania	Nakłady finansowe poniesione w latach 2023 –2024 [tys. zł]		Źródło finansowania zadania	Zakres realizacji (krótka informacja o wykonanym zadaniu)
			2023	2024		
36	Budowa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej na osiedlu Kąty w Chrzanowie	2021-2023	10 779,99	-	Budżet Gminy Środki zewnętrzne Polski Ład RFIL	Inwestycja objęła m.in.: - budowę pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej z trawą syntetyczną wraz z zapleczem i oświetleniem, budowę trzech basenów rekreacyjnych, budowę wielostanowiskowego parking – zadanie zakończone w 2023 r.
37	Naturalny plac zabaw w Chrzanowie	2021 -2023	199,65	-	Budżet Gminy BO	W ramach zadania wykonano: m.in. urządzenia zabawowe i infrastrukturę towarzyszącą z wykorzystaniem drewna, tablice sensoryczne, Nawierzchnie naturalne oraz urządzono zieleń. Zadanie zakończone w 2023 r.
38	Ścieżka rowerowa do granicy z Jaworzniem	2023 -2023	127,70	-	Budżet Gminy BO	W ramach zadania wykonano remont.
39	Budowa strefy sportowo-rekreacyjnej pomiędzy ul. Partyzantów i ul. Jordana w Chrzanowie	2023 -2025	46,24	2 121,07	Budżet Gminy	W ramach zadania wykonano dokumentację projektową – kosztorysowa wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji. Zadanie wykonane
40	Zagospodarowanie terenów zielonych pomiędzy ul. Mickiewicz i ul. Śląską w Chrzanowie	2022 -2026	14,98	-	Budżet Gminy	W ramach zadania wykonano dokumentację projektową – kosztorysowa wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji

*Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”*

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadania	Nakłady finansowe poniesione w latach 2023 –2024 [tys. zł]		Źródło finansowania zadania	Zakres realizacji (krótka informacja o wykonanym zadaniu)
			2023	2024		
41	Wykonanie zagospodarowania terenu wraz z monitoringiem i oświetleniem na terenie przy stawie i placu zabaw na osiedlu Kościelec w Chrzanowie	2022 -2026	54,00	-	Budżet Gminy	W ramach zadania wykonano dokumentację projektowo – kosztorysową wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji
42	Termomodernizacja budynku Krytej Pływalni w Chrzanowie	2024 -2025	0,00	128,15	Budżet Gminy	W ramach zadania wykonano PFU
43	Budowa ciągu pieszo-rowerowego od potoku Chechło do ul. Fabrycznej – „Chechłostrada” - Etap II	2023 -2025	0,00	40,00	Budżet Gminy	W ramach zadania zlecono wykonanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji
44	Zmiana sposobu ogrzewania z węglowego na elektryczne, wymiana stolarki w lokalach gminnych administrowanych przez MZZK w Chrzanowie	2023 - 2024	46,24	171,37	Budżet Gminy	Zadanie zrealizowane zgodnie z planem wydatków na 2023 i 2024.

4. OCENA WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2023-2024

4.1. PRIORYTETY POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY CHRZANÓW W LATACH 2023-2024

W Programie ochrony środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024 wyznaczono nadrzędne cele ekologiczne, główne kierunki działań (tzw. kierunki interwencji) służące do ich osiągnięcia oraz konkretne zadania ekologiczne do realizacji w ramach wyznaczonych kierunków. Działania te zaprojektowano tak aby w większości miały charakter ciągły i były realizowane aż do osiągnięcia założonego celu. Wszystkie wyznaczone cele nadrzędne oraz kierunki działań i zadania, stanowiły w analizowanym okresie sprawozdawczym (lata 2023-2024) podstawę realizacji polityki ochrony środowiska Gminy Chrzanów. Zgodnie z przyjętą strukturą Programu, cele nadrzędne zdefiniowano w trzech podstawowych obszarach działań (obszarach kierunków interwencji):

- działania o charakterze systemowym,
- działania dla ochrony zasobów przyrodniczych,
- działania dla poprawy jakości środowiska i zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego.

Zdefiniowanym celem nadrzędnym, przewidzianym do realizacji do roku 2028, przypisano wynikające z nich kierunki działań - interwencji i zadania krótkoterminowe do realizacji w latach 2021-2024. Program działań niezbędnych dla realizacji polityki środowiskowej Gminy Chrzanów został określony poprzez wyznaczenie celów priorytetowych i zadań prowadzących do osiągnięcia poprawy stanu poszczególnych elementów środowiska (obszarów interwencji) na terenie gminy:

- **ochrona klimatu i jakości powietrza, adaptacja do zmian klimatu,**
- **przeciwdziałanie zagrożeniu hałasem,**
- **pola elektromagnetyczne,**
- **wody podziemne i powierzchniowe, poprawa gospodarowania wodami,**
- **gospodarka wodno-ściekowa,**
- **zasoby geologiczne,**
- **ochrona gleb i powierzchni ziemi,**
- **gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,**
- **ochrona zasobów przyrodniczych,**
- **zagrożenia poważnymi awariami i nadzwyczajne naturalne zagrożenia środowiska,**
- **działania w zakresie edukacji ekologicznej mieszkańców,**
- **monitorowanie środowiska i skutków realizacji programu.**

W Programie ochrony środowiska dla Gminy Chrzanów, wyznaczono zadania ekologiczne które zostały podzielone w zależności od podmiotu realizującego na dwie grupy (zadania własne gminy i zadania koordynowane - monitorowane w różnym stopniu przez gminę):

Program ochrony środowiska dla Gminy Chrzanów, zawiera zadania należące w zależności od podmiotu realizującego do dwóch grup (zadania własne samorządu gminnego i zadania monitorowane przez gminę):

- **zadania własne (Wł)** - zadania które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków budżetowych i zewnętrznych będących w dyspozycji gminy,
- **zadania monitorowane-koordynowane (Kr)** - są to pozostałe zadania, związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów przyrodniczych, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla krajowego, bądź instytucji działających na terenie gminy ale podległych bezpośrednio organom centralnym.

Niektóre zadania (np. realizowane bezpośrednio przez mieszkańców termomodernizacje budynków mające wpływ na zużycie energii i poprawę czystości powietrza w powiecie), nie są dla gminy ani zadaniami własnymi, ani koordynowanymi.

Realizacja zadań ekologicznych finansowych (inwestycyjnych) spoczywa głównie na gminie, podmiotach gospodarczych i instytucjach odpowiedzialnych, przy świadomym udziale mieszkańców. Zadania inwestycyjne związane są w większości z infrastrukturą (wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnie ścieków, remonty dróg) której stan wpływa znacząco na jakość poszczególnych komponentów środowiska naturalnego oraz na poziom życia mieszkańców. Gmina posiada zbyt ograniczone środki finansowe na realizację zadań tego typu. Gmina Chrzanów w okresie sprawozdawczym realizowała nie tylko wydatki majątkowe, ale przede wszystkim - cele strategiczne, cele średniookresowe i działania systemowe w ramach priorytetów obowiązującej polityki ekologicznej.

Ogółem w okresie raportowania (2023-2024) aktualne do realizacji na terenie gminy pozostawały **83 zadania**. Z tego liczba zadań własnych gminy i przez nią monitorowanych wynosiła w sumie **44**. Pozostałe zadania w liczbie **39** dotyczyły instytucji państwowych, podmiotów gospodarczych i osób fizycznych (mieszkańców) formalnie niezależnych od gminy.

Poniżej w kolejnych rozdziałach raportu, w tabelach 11-20, przedstawiono syntetyczną (opisową) ocenę stopnia wykonania w latach **2023-2024** całości zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów.

Ocenę sporządzono w oparciu o analizę wydatków budżetowych gminy oraz informacje uzyskane od instytucji i podmiotów gospodarczych. Zestawienia tabelaryczne uzyskanych informacji o zadaniach finansowych realizowanych w latach 2023-2024 na terenie gminy przez jednostki gminne zawiera rozdział 3 niniejszego raportu. Układ i kolejność ocenianych zadań zostały zachowane w zgodności z zadaniami aktualnego programu ochrony środowiska. W kolumnie „Wykonanie” określono stopień realizacji zadania w latach 2023-2024 w formie opisowej (w oparciu o informacje zainteresowanych podmiotów):

- **wykonano** - zadanie zostało wykonane i zakończone (dotyczy również zadań okresowych, etapowych),
- **zadanie ciągłe** - oznacza zadanie realizowane, wykonywane na bieżąco, przez cały okres obowiązywania programu przez zainteresowane podmioty i instytucje w miarę zaistnienia potrzeby działania,
- **nie wykonano** - zadanie nie zostało wykonane (z podaniem przyczyny braku wykonania w kolumnie „Uwagi - opis zadania”),
- **wykonano częściowo** - (zadanie wykonane w niepełnym zakresie, np. z powodu braku środków lub konieczności przeniesienia na inny okres),
- **brak informacji** - z różnych przyczyn nie uzyskano wiarygodnych informacji o wykonaniu zadania (podmioty w części przypadków nie mają obowiązku raportowania gminie wykonywanych zadań).

4.2. OCENA ZADAŃ W SFERZE DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH

4.2.1. Działania systemowe - ochrona środowiska w planowaniu przestrzennym

W Programie w obszarze działań systemowych określono nadrzędny cel interwencji: **Efektywne stosowanie zasad ochrony środowiska w planowaniu przestrzennym (4 zadania)**

Obszar interwencji: (cele dotyczą wszystkich obszarów interwencji)

Cel interwencji: Efektywne stosowanie zasad ochrony środowiska w planowaniu przestrzennym

Kierunki interwencji:

1. Opracowywanie dokumentów o charakterze strategicznym

2. Działania edukacyjne, szkolenie pracowników urzędu

Zapewnienie ochrony środowiska na etapie planowania strategicznego wymaga w szczególności następujących działań:

- prowadzenie procedur ocen oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych z uwzględnieniem opracowań ekofizjograficznych, inwentaryzacji przyrodniczych oraz przy udziale instytucji naukowych i lokalnych organizacji ekologicznych,
- dążenie do zapobiegania w planach zagospodarowania przestrzennego fragmentacji siedlisk przyrodniczych oraz wyznaczanie i utrzymanie funkcjonalnych korytarzy ekologicznych, łączących poszczególne siedliska,
- uwzględnianie potrzeby ochrony przed zainwestowaniem terenów spełniających funkcje korytarzy ekologicznych, stref ekotonowych od kompleksów leśnych oraz otulin biologicznych cieków wodnych,
- wykonywanie okresowych aktualizacji waloryzacji przyrodniczej gminy oraz aktualizacja opracowania ekofizjograficznego,
- aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w zakresie uwzględnienia wyników okresowej waloryzacji przyrodniczej zawartej w opracowaniach ekofizjograficznych i inwentaryzacjach przyrodniczych,
- uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego konieczności zwiększenia obszarów zieleni i wodnych, korytarzy wentylacyjnych oraz dopuszczalnego preferowanego sposobu ogrzewania budynków,
- uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego struktury przestrzennej lasów w krajobrazie,
- opracowanie miejskich planów adaptacji z uwzględnieniem zarządzania wodami opadowymi (lub uwzględnienie komponentu adaptacyjnego w innych dokumentach strategicznych i operacyjnych),
- opracowanie planów rewitalizacji przyrodniczej, w tym przywracania zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji, ze szczególnym uwzględnieniem małej retencji.

*Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”*

Tabela 11. Cel nadrzędny - Efektywne stosowanie zasad ochrony środowiska w planowaniu przestrzennym

Lp	Kierunki działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis zadania	Typ zadania	Wykonanie
1	1. Opracowywanie dokumentów o charakterze strategicznym	Opiniowanie gminnych dokumentów strategicznych zgodnie z kompetencjami RDOS i WSSE	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Zadanie ciągłe	zadanie realizowane na bieżąco	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Prowadzenie procedur ocen oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych	Gmina	Zadanie ciągłe	zadanie realizowane na bieżąco, wykonywane przez gminę w ramach zadań własnych etatowych bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów	Wł	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (mpzp) potrzeb ochrony zasobów przyrodniczych, ochrony krajobrazu, gleb urodzajnych oraz zasobów złóż kopalin	Gmina	Zadanie ciągłe	zadanie realizowane na bieżąco, wykonywane przez gminę w ramach zadań własnych etatowych bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów	Wł	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
2	2. Działania edukacyjne, szkolenie pracowników urzędu	Udział pracowników gminy w szkoleniach w zakresie wprowadzanych nowych przepisów w dziedzinie ochrony środowiska Zakup czasopism i opracowań z zakresu ochrony środowiska	Gmina	Zadanie ciągłe	zadanie realizowane na bieżąco, wykonywane przez gminę w ramach zadań własnych etatowych bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów	Wł	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

4.2.2. Działania systemowe - Edukacja ekologiczna

W Programie w obszarze działań systemowych określono cel nadrzędny - **Upowszechnianie postaw proekologicznych wśród mieszkańców (5 zadań)**. Dla jego realizacji wyznaczono kierunki działań na lata 2021-2028:

Kierunki interwencji:

- 1. Rozwój edukacji ekologicznej**
- 2. Rozwój i doskonalenie metod komunikacji społecznej**

Działania niezbędne dla skutecznego osiągnięcia celów prowadzonych akcji edukacyjnych to:

- realizacja programu edukacji ekologicznej w szkołach,
- edukacja i zwiększanie świadomości w zakresie: zmian klimatu i sposobów minimalizowania ich skutków, wpływu inwazyjnych gatunków obcych oraz znaczenia i konieczności oszczędzania zasobów środowiska, szczególnie wody i energii elektrycznej,
- promocja i pomoc w tworzeniu gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych,
- opracowanie projektów ścieżek ekologicznych i tras turystycznych,
- organizowanie konkursów promujących racjonalne korzystanie ze środowiska,
- wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego,
- promowanie walorów krajobrazowo-przyrodniczych gminy,
- prowadzenie zajęć z przyrody i biologii na ścieżkach dydaktycznych,
- edukacja mieszkańców w zakresie oszczędnego korzystania z komponentów środowiska, w tym ograniczania ilości odpadów komunalnych,
- prowadzenie szkoleń dla pracowników firm,
- zwiększenie ilości wykwalifikowanych pracowników do realizacji zaplanowanych przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej.

*Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”*

Tabela 12. Poprawa stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa – Cel nadrzędny – Upowszechnianie postaw proekologicznych wśród mieszkańców

Lp	Kierunki działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis zadania	Typ zadania	Wykonanie
1	1. Rozwój edukacji ekologicznej	Wspieranie programów edukacji ekologicznej dla szkół Współdział w organizowaniu konkursów ekologicznych	Gmina Powiat Szkoły Organizacje społeczne	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane na bieżąco, dla zwiększenia skuteczności konieczne powtarzanie zadania	W1 / Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Szkolenia dla rolników w zakresie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej dla ograniczania zanieczyszczeń gleb i wód, szkolenia w zakresie metod ograniczania skutków zmian klimatu	Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR)	Zadanie okresowe	w latach 2023-2024 nie prowadzono szkoleń, na terenie gminy, rolnictwo na terenie gminy jest słabo rozwinięte, nie ma większego znaczenia w strukturze działalności gospodarczej	-	nie wykonywano
		Prowadzenie działań promujących ogrzewanie zmniejszające emisję zanieczyszczeń do powietrza i działań edukacyjnych) w celu uświadamiania mieszkańcom wpływu zanieczyszczeń na zdrowie	Gmina Powiat Marszałek Województwa Małopolskiego	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane na bieżąco, dla zwiększenia skuteczności konieczne powtarzanie zadania	W1 / Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Propagowanie proekologicznych postaw wśród mieszkańców (w tym w gosp. odpadami, ochronie powietrza)	Gmina Powiat MZGK - Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna”	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane na bieżąco	W1 / Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
2	2. Rozwój i doskonalenie metod komunikacji społecznej	Informowanie społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska poprzez stronę internetową Urzędu Miejskiego w Chrzanowie	Powiat	Zadania ciągłe	działania wykonywane na bieżąco przez powiat, w ramach zadań własnych etatowych bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

4.3. OCHRONA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I KRAJOBRAZU

W programie na lata 2021-2024 dla osiągnięcia poprawy w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego Gminy Chrzanów wskazano na konieczność podejmowania realizacji następujących działań (**w sumie 10 zadań**):

- ochrona przed zainwestowaniem cennych przyrodniczo i krajobrazowo terenów gminy,
- prowadzenie zalesień i odnowień równoległe z działaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów,
- ograniczanie lub eliminacja zewnętrznej presji na ekosystemy leśne,
- opracowanie planów ochrony/zadań ochronnych dla obszarów objętych ochroną prawną,
- dokarmianie zwierząt dziko żyjących,
- wydawanie informatorów o najcenniejszych walorach gminy i zasadach ich ochrony,
- prowadzenie edukacji dla mieszkańców na temat ochrony rodzimej fauny, a także negatywnych zjawisk związanych z wypalaniem traw i pól,
- zaniechanie realizacji dużych inwestycji na terenach wzmożonej ochrony fauny,
- budowa przyrodniczych ścieżek dydaktycznych oraz dróg rowerowych,
- ochrona i rozwój istniejącej zieleni urządzonej,
- zwiększenie liczebności podstawowych gatunków zwierzyny drobnej,
- obejmowanie różnymi formami ochrony prawnej, terenów przyrodniczo cennych.

Wskazane powyżej działania wymagają współpracy ze strony powiatu, gminy, nadleśnictwa, konserwatora przyrody, właścicieli i zarządców terenów, instytucji naukowych i organizacji ekologicznych. Gmina w większości powyższych zadań może pełnić wyłącznie rolę koordynacyjną. Zasadniczym narzędziem gminy w ochronie zasobów przyrodniczych jest odpowiednio kształtowana polityka ekologiczna w zakresie działań systemowych, w planowaniu przestrzennym, działaniach administracyjnych i edukacji ekologicznej społeczeństwa.

Obszar interwencji: Ochrona zasobów przyrodniczych

Cel interwencji: Poprawa bezpieczeństwa zasobów przyrodniczych

Kierunki interwencji:

- 1. Ochrona, rozwój i uporządkowanie systemu obszarów chronionych**
- 2. Kształtowanie polityki zagospodarowania przestrzennego respektującego wartości przyrodnicze i krajobrazowe**
- 3. Realizacja zrównoważonej gospodarki na terenach leśnych**

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

Tabela 13. Ochrona terenów cennych przyrodniczo – Cel nadrzędny – Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazu

Lp	Kierunki działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis zadania	Typ zadania	Wykonanie
1	1. Ochrona, rozwój i uporządkowanie systemu obszarów chronionych	Ochrona istniejących i zakładanie nowych terenów zielonych, pielęgnacja terenów zieleni, wycinka pielęgnacyjna drzew	Gmina	Zadanie ciągłe	wykonanie zadania uzależnione od wielkości posiadanych środków finansowych w danym roku budżetowym	Wł	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Pielęgnacja terenów zielonych	Powiat Gmina Podmioty uzyskujące zezwolenia na usunięcie drzew	Zadanie ciągłe	działania wykonywane planowo przez właścicieli nieruchomości	Wł / Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Ochrona, pielęgnacja i konserwacja istniejących obiektów i form ochrony przyrody po ich ustanowieniu	Instytucje odpowiedzialne - służby ochrony przyrody i zabytków	Zadanie ciągłe	działania wykonywane na bieżąco przez instytucje odpowiedzialne	Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Organizowanie kampanii edukacyjnych oraz wspieranie organizacji pożytku publicznego w zakresie działań wpływających na poprawę stanu środowiska przyrodniczego	Gmina i jej jednostki organizacyjne Powiat	Zadanie okresowe	działania wykonywane na bieżąco	Wł / Kr	wykonano
2	2. Kształtowanie polityki zagospodarowania przestrzennego respektującego wartości przyrodnicze i krajobrazowe	Planowanie inwestycji z zachowaniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych	Gmina Powiat Inwestorzy	Zadanie ciągłe	działania wykonywane na bieżąco w ramach zadań własnych etatowych bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów	Wł / Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Aktualizacja opracowań ekofizjograficznych w gminie w celu ochrony obszarów przyrodniczo cennych	Gmina	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane doraźnie dla potrzeb opracowania lub aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	Wł	nie wykonano (brak potrzeb w okresie raportowania)
		Rozbudowa infrastruktury turystycznej i edukacyjnej na terenach atrakcyjnych przyrodniczo	Gmina Powiat Nadleśnictwo	Zadanie ciągłe	działania wykonywane na bieżąco przez gminy w ramach zadań własnych	Wł / Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

3	3. Realizacja zrównoważonej gospodarki na terenach leśnych	Promocja aktywnych form turystyki rekreacyjnej	Gmina Powiat Nadleśnictwo	Zadanie ciągłe	działania wykonywane na bieżąco przez gminę i powiat w ramach zadań własnych	Wł / Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Opracowanie uproszczonych planów urządzania lasów lub inwentaryzacja stanu lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa	Gmina, Powiat	Zadanie okresowe	działania wykonywane na bieżąco przez gminę i powiat w ramach zadań własnych	Wł / Kr	wykonano
		Nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa	Powiat	Zadanie ciągłe	działania wykonywane na bieżąco przez powiat w ramach zadań własnych etatowych bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów	Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco

4.4. GOSPODAROWANIE WODAMI, GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

W programie ochrony środowiska wskazano działania konieczne dla osiągnięcia poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych (**11 zadań**):

Wody powierzchniowe:

- ochrona przed zabudową terenów przylegających do cieków wodnych oraz terenów nadających się pod budowy zbiorników retencyjnych,
- przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych i od wody zależnych,
- bieżąca konserwacja koryt potoków,
- bieżąca konserwacja sztucznych rowów odwadniających,
- ograniczenie zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i do ziemi poprzez kontrole stanu technicznego urządzeń do przechowywania i oczyszczania ścieków komunalnych, kontrole sposobu postępowania ze ściekami,
- zapobieganie zaśmiecaniu dolin potoków i cieków,
- edukacja mieszkańców w zakresie zagrożeń wynikających z nieprawidłowej gospodarki ściekami i promocja nowoczesnych technologii gromadzenia i usuwania ścieków,
- prowadzenie kontroli obiektów o największym zagrożeniu dla wód powierzchniowych przez uprawnione jednostki.

Wody podziemne:

- ograniczenie zanieczyszczeń punktowych odprowadzanych do wód i ziemi: rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów, ograniczenie wpływu oddziaływania czynnych składowisk odpadów,
- bieżącą likwidacją „dzikich wysypisk”,
- podejmowanie działań przez podmioty gospodarcze w zakresie ograniczenia zużycia wody.

Sieć wodociągowa i kanalizacja:

- rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, kanalizacyjnej sanitarnej i deszczowej, budowa nowych odcinków na terenach przeznaczonych pod zabudowę,
- budowa przydomowych oczyszczalni na terenach, gdzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej jest nieopłacalna z przyczyn ekonomicznych, bądź trudna do realizacji ze względów technicznych, a przepisy uniemożliwiają ich budowę,
- prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni i zbiorników bezodpływowych i ich okresowa kontrola w zakresie prawidłowego opróżniania, odprowadzania ścieków i wywozu osadów ściekowych,
- kontynuacja wsparcia finansowego dla mieszkańców gminy realizujących przydomowe, biologiczne oczyszczalnie ścieków na terenach nieskanalizowanych.

Obszary interwencji: Poprawa gospodarowania wodami, Gospodarka wodno-ściekowa

**Cele interwencji: Poprawa bezpieczeństwa zasobów wodnych
Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej**

Kierunki interwencji:

- 1. Zarządzanie zasobami wodnymi i ich racjonalne wykorzystanie**
- 2. Ochrona zasobów i poprawa stanu wód podziemnych i powierzchniowych**
- 3. Zapewnienie mieszkańcom dostaw wody dobrej jakości i odbioru ścieków**
- 4. Ochrona terenów zagrożonych podtopieniami i nagłymi wezbrzeniami**
- 5. Ochrona terenów zagrożonych podtopieniami w wyniku odbudowy zwierciadła wód podziemnych**

*Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”*

**Tabela 14. Poprawa gospodarowania wodami, gospodarka wodno-ściekowa - Cel nadrzędny - Poprawa gospodarowania wodami,
gospodarka wodno-ściekowa**

Lp	Kierunki działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis zadania	Typ zadania	Wykonanie
1	1. Zarządzanie zasobami wodnymi i ich racjonalne wykorzystanie	Minimalizacja strat wody w sieci wodociągowej	Dostawcy wody - Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji	Zadanie ciągłe	zadanie realizowane na bieżąco przez RPWiK w Chrzanowie	Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Budowa zbiorników retencyjnych na terenach gminnych Propagowanie wśród mieszkańców zasad prowadzenia retencji wód opadowych	Właściciele nieruchomości Gmina PGW WP	Zadanie okresowe	wykonanie zadania uzależnione od aktualnych potrzeb oraz wielkości zabezpieczonych środków finansowych w danym roku budżetowym	Wł/Kr	wykonano częściowo
2	2. Ochrona zasobów i poprawa stanu wód podziemnych i powierzchniowych	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach gdzie brak możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej	Właściciele nieruchomości Gmina	Zadanie ciągłe	wykonanie zadania uzależnione od spełnienia warunków technicznych realizacji inwestycji oraz wielkości posiadanych środków finansowych w danym roku budżetowym	Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Utrzymanie oraz poprawa stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych Działania w zakresie poprawy bioróżnorodności ekosystemów wodnych	Powiat Gmina Koła Wędkarskie	Zadanie ciągłe	wykonanie zadania uzależnione od aktualnych potrzeb oraz wielkości zabezpieczonych środków finansowych w danym roku budżetowym	Wł/Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Prowadzenie inwentaryzacji i kontroli opróżniania przydomowych zbiorników na nieczystości oraz osadników oczyszczalni przydomowych Kontrolowanie oczyszczalni ścieków komunalnych	Gmina WIOŚ	Zadanie ciągłe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych	Wł/Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco

*Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”*

		Bieżąca konserwacja potoków, cieków i rowów odwadniających, renaturalizacja koryt potoków	Właściciele i zarządcy cieków, rowów Powiat Gmina	Zadanie okresowe	wykonanie zadania uzależnione od aktualnych potrzeb oraz wielkości zabezpieczonych środków finansowych w danym roku budżetowym	Wł/Kr	wykonano
		Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych	GIOŚ PIB-PIG Warszawa	Zadanie okresowe	zadanie realizowane zgodnie z Programem państwowego monitoringu środowiska	Kr	wykonano
3	3. Zapewnienie mieszkańcom dostaw wody dobrej jakości i odbioru ścieków	Sukcesywna rozbudowa sieci wodociągowej i modernizacja wodociągów gminnych	Wodociągi Chrzanowskie	Zadanie okresowe	wykonanie zadania uzależnione od aktualnych potrzeb oraz wielkości zabezpieczonych środków finansowych w danym roku budżetowym	Kr	wykonano częściowo
		Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenach wiejskich gminy, wyrównywanie dysproporcji pomiędzy długością sieci kanalizacyjnej i wodociągowej	Wodociągi Chrzanowskie	Zadanie okresowe	wykonanie zadania uzależnione od aktualnych potrzeb oraz wielkości zabezpieczonych środków finansowych w danym roku budżetowym	Kr	wykonano częściowo
4	4. Ochrona terenów zagrożonych podtopieniami i nagłymi wzebraniami	Odwodnienie dróg gminnych oraz utrzymanie drożności rowów i przepustów	Gmina	Zadanie okresowe	wykonanie zadania uzależnione od aktualnych potrzeb oraz wielkości zabezpieczonych środków finansowych w danym roku budżetowym	Wł	wykonano
5	5. Ochrona terenów zagrożonych podtopieniami w wyniku odbudowy zwierciadła wód podziemnych	Działania dla zabezpieczenia i zagospodarowania terenu, przeciwdziałanie wzrostowi poziomu wody w obrębie zagłębień bezodpływowych poprzez zagospodarowanie lub odprowadzenie nadmiaru wody do odbiorników powierzchniowych	Gmina Powiat Zarządca terenu	Zadanie okresowe	wykonanie zadania uzależnione od aktualnych potrzeb oraz wielkości zabezpieczonych środków finansowych w danym roku budżetowym	Wł/Kr	wykonano

4.5. OCHRONA GLEB I POWIERZCHNI ZIEMI

Jak wykazano w Programie ochrony środowiska, do najważniejszych czynników powodujących degradację gleb na terenie Gminy Chrzanów należy zaliczyć:

- historyczna oraz obecna działalność przemysłu (w tym górnictwa odkrywkowego i przeróbki kopalin - wapienie, dolomity, rudy Zn-Pb),
- lokalne niecki osiadania i podtopienia terenu,
- masowe odłogowanie gruntów rolnych,
- zanieczyszczenia transgraniczne atmosfery,
- przemysłowe zanieczyszczenia gleb,
- urbanizację i osadnictwo - presja na odrolnienie gruntów.

Podstawowe działania interwencyjne w zakresie ochrony gleb i powierzchni ziemi związane z zapewnieniem skutecznej kontroli przestrzegania wymogów ochrony gleb oraz realizacją praktycznych zadań w zakresie rekultywacji terenów zdegradowanych i zdewastowanych. Ochronę gleb i powierzchni ziemi realizuje się poprzez **(10 zadań)**:

- systematyczną kontrolę przez uprawnione służby poziomu zanieczyszczeń w glebach (głównie metali ciężkich i pH),
- opracowanie i wdrożenie programów edukacyjnych dotyczących ochrony powierzchni ziemi i gleb,
- identyfikację gruntów i nieużytków do planowanego zalesienia,
- uwzględnianie w gminnych planach zagospodarowania potrzeb ochrony gruntów rolnych na których występują gleby najwyższej klasy,
- zwiększanie lesistości zarówno w wyniku sztucznych zalesień jak i sukcesji naturalnej, oraz racjonalizacja użytkowania gruntów, zmniejszenie fragmentacji kompleksów leśnych,
- wprowadzanie do gospodarki leśnej zasad leśnictwa ekosystemowego, dynamiczna ochrona istniejącego zróżnicowania biologicznego wykorzystująca zarówno naturalne procesy genetyczne (adaptacja) jak i działania człowieka, ukierunkowane na zachowanie istniejącego zróżnicowania biologicznego, ukierunkowanie sztucznej selekcji również na cechy przystosowawcze do zmieniających się warunków klimatycznych,
- promowanie wśród mieszkańców działań ograniczających degradację i erozję gleb,
- likwidację punktowych źródeł zanieczyszczenia gleb (nielegalne wysypiska odpadów, nieszczelne szamba),
- kontrolę podmiotów gospodarczych w zakresie ich wpływu na zanieczyszczenie środowiska glebowego,
- rewitalizację terenów zdegradowanych,
- ochrona i rewitalizacja terenów zagrożonych w wyniku zjawisk poeksploatacyjnych,
- upowszechnienie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej wśród rolników.

Obszar interwencji: Ochrona gleb i powierzchni terenu

Cel interwencji: Ochrona gleb przed zanieczyszczeniem i degradacją, ochrona powierzchni ziemi

Kierunki interwencji:

- 1. Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych**
- 2. Ochrona gruntów rolnych**

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

Tabela 15. Cel nadrzędny – Ochrona gleb przed zanieczyszczeniem i degradacją

Lp	Kierunki działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis zadania	Typ	Wykonanie
1	1. Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych	Działania w zakresie rekultywacji, rewitalizacji i właściwego zagospodarowania terenów zdegradowanych i zdewastowanych	Gmina Właściciele i zarządcy nieruchomości, Powiat,	Zadanie okresowe	działania realizowane na bieżąco zgodnie z warunkami koncesji i wymogami przepisów ochrony środowiska	Wł/Kr	wykonano częściowo
		Monitoring stopnia zanieczyszczenia gleb na obszarach wokół obiektów przemysłowych oraz wokół zamkniętych składowisk odpadów	WIOŚ	Zadanie okresowe	zadanie realizowane zgodnie z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska	Kr	wykonano częściowo
		Kontrola w zakresie wykonywania obowiązku rekultywacji gruntów	Powiat WIOŚ	Zadanie okresowe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych	Kr	wykonano
2	2. Ochrona gruntów rolnych	Wykonanie okresowych badań jakości gleb zgodnie z art. 101d ust. Prawo ochr. środow. dla potrzeb planowania przestrzennego	Starosta	Zadanie okresowe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych w zależności od potrzeb	Kr	wykonano częściowo
		Prowadzenie systemowych badań określających zanieczyszczenie gleb użytkowanych rolniczo w ramach krajowego monitoringu ekologicznego	WIOŚ IUNG Puławy	Zadanie okresowe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych	Kr	nie wykonywano
		Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie ich wpływu na zanieczyszczenie gleb	WIOŚ	Zadanie ciągłe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Koordinowanie działań w zakresie upowszechniania Dobrych Praktyk Rolniczych oraz upraw ekologicznych - szkolenia dla rolników	Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR)	Zadanie okresowe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych	Kr	na terenie gminy Chrzanów nie wykonywano

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

	Wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania produkcji rolnej do zwiększonego ryzyka klimatycznego i przeciwdziałania zmianom klimatu	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW)	Zadanie ciągłe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych	Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
	Bieżąca likwidacja punktowych źródeł zanieczyszczenia gleb	Właściciele nieruchomości Gmina na terenach gminnych	Zadanie ciągłe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych	Wł/Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
	Likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów na terenach prywatnych i gminnych, wywóz odpadów zbieranych w ramach akcji ekologicznych	Właściciele nieruchomości Gmina	Zadanie ciągłe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych	Wł/Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco

4.6. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA

Główne zdiagnozowane w programie ochrony środowiska zagrożenia i problemy w dziedzinie ochrony powietrza na terenie Gminy Chrzanów to:

- niska emisja której źródłem jest spalanie węgla kielepskiej jakości w małych kotłowniach lokalnych i w indywidualnych gospodarstwach domowych,
- okresowe emisje zanieczyszczeń do powietrza w związku z funkcjonowaniem instalacji do przetwarzania i składowania odpadów komunalnych,
- wzrastające natężenie ruchu drogowego,
- napływ zanieczyszczeń z sąsiednich regionów (aglomeracja śląska, Oświęcim).

Działania prowadzące do rozwiązania powyższych problemów lub częściowego złagodzenia ich skutków to **(17 zadań)**:

- ograniczanie niskiej emisji ze źródeł lokalnych oraz emisji ze źródeł komunikacyjnych,
- termomodernizacja budynków,
- wspieranie przedsięwzięć w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest,
- wdrożenie programu dofinansowania wymiany urządzeń grzewczych,
- kontrola palenisk w kotłowniach indywidualnych pod kątem spalania odpadów,
- wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne,
- wdrożenie gminnego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej,
- propagowanie likwidacji lub modernizacji indywidualnych, małych kotłowni opalanych paliwem o niskiej jakości,
- promocja wykorzystania bardziej ekologicznych nośników ciepła niż węgiel,
- identyfikacja źródeł, promocja i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- modernizacja dróg, budowa obwodnic, budowa nowych tras rowerowych,
- wprowadzenie stałych punktów pomiaru stężenia zanieczyszczeń powietrza w ramach monitoringu na terenie gminy,
- edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony powietrza, w tym konieczności oszczędności energii oraz stosowania odnawialnych źródeł energii, szkodliwości spalania odpadów,
- rozbudowa i konserwacja sieci gazowniczej.

Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza, adaptacja do zmian klimatu

Cel interwencji: Ochrona i poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie emisji gazów i pyłów

Kierunki interwencji:

- 1. Identyfikacja i monitorowanie źródeł zanieczyszczenia powietrza**
- 2. Ograniczanie niskiej emisji, ograniczenie zużycia energii**
- 3. Ograniczanie emisji ze źródeł komunikacyjnych**
- 4. Ograniczanie emisji z zakładów przemysłowych**
- 5. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii**

W związku z uciążliwością zapachową związaną z działalnością Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Balinie, Małopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, w dniu 23 października 2023 r. w Miejskim Ośrodku Kultury i Sportu przedstawił i omówił wyniki kontroli przeprowadzonej w 2023 r. na terenie Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Balinie (źródło - Raport o stanie Gminy Chrzanów za 2024 r.). W efekcie zgłaszanych interwencji, Zakład Gospodarki

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. złożył wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia pn. „Hermetyzacja procesu dojrzwania stabilizatu i kompostu”. Planowane przedsięwzięcie będzie polegało na budowie na terenie Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Balinie hali technologicznej do dojrzwania/kompostowania odpadów (nad istniejącym placem dojrzwania), wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz z ujęciem powietrza procesowego i skierowaniem go do oczyszczania w biofiltrze. Celem ww. inwestycji jest wyeliminowanie uciążliwego odoru, którego emisja związana jest z działalnością w zakresie gospodarowania odpadami na terenie ZGOK (źródło - Raport o stanie Gminy Chrzanów za 2024 r.).

Gmina Chrzanów w 2021 r. uruchomiła gminny punkt konsultacyjno-informacyjny Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, w którym pomocy w zakresie złożenia i rozliczenia wniosku o dofinansowanie wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy oraz kompleksowych termomodernizacji budynków udziela dwóch zatrudnionych przez gminę Chrzanów ekodoradców. W roku 2023 r. gminni ekodoradcy przygotowali w gminnym punkcie Czystego Powietrza 296 wniosków (151 wniosków o dofinansowanie oraz 145 wniosków o płatność). W roku 2024 przygotowanych zostało 398 wniosków, w tym: - 218 wniosków o dofinansowanie, - 180 wniosków o płatność. Od początku funkcjonowania programu priorytetowego „Czyste Powietrze” do dnia 31 grudnia 2024 r. mieszkańcy gminy Chrzanów złożyli 1180 wniosków o dofinansowanie na sumaryczną kwotę wypłaconych dotacji 10 337 757,47 zł. Ponadto w roku 2024 w ramach gminnego punktu konsultacyjno – informacyjnego Programu „Czyste Powietrze” udzielono około 1 900 konsultacji telefonicznych oraz osobistych dotyczących propagowania przedmiotowego Programu. Dodatkowo gmina Chrzanów prowadziła akcje informacyjno-promocyjne programu podczas szeroko rozumianych imprez masowych, zebrań sołeckich oraz innych wydarzeń organizowanych przez gminę promujących zrównoważony rozwój i ekologię.

W okresie raportowania (2023-2024) gmina Chrzanów udzielała dotacji celowych na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w tym na zmianę sposobu ogrzewania budynków czy instalacji źródeł odnawialnych energii. Wysokość dotacji udzielanych przez Gminę Chrzanów wynosiła 30 % kosztów inwestycji, przy czym w przypadku likwidacji kotła węglowego nie więcej niż 7000 zł, których zakres obejmował zakup i montaż kotła wraz z wewnętrzną instalacją c.o. i c.w.u., natomiast w przypadku zakupu i montażu każdego rodzaju urządzenia OZE, maksymalna wysokość dofinansowania wynosiła 5 000,00 zł. W 2023 r. na dofinansowania przeznaczono kwotę 729 142,86 zł, która pozwoliła na udzielenie 145 dotacji, z czego 78 to dofinansowania do wymiany nieekologicznych kotłów węglowych, a 67 dofinansowań do montażu instalacji odnawialnych źródeł energii. W 2024 r. kwota udzielonych dotacji wyniosła 758 431,16 zł, w ramach której dofinansowano 135 inwestycji mieszkańców, z czego 105 to dofinansowania do wymiany nieekologicznych kotłów węglowych, a 30 dofinansowań do montażu instalacji odnawialnych źródeł energii.

W 2023 r. gmina Chrzanów kontynuowała prace związane zocieplnieniem budynków administrowanych przez MZZK wydając na ten cel kwotę 616 500 zł w ramach wydatków inwestycyjnych i 46 235,23 zł w ramach prac remontowych. W 2024 r. gmina Chrzanów wydając kwotę 1 164 689,64 zł w ramach wydatków inwestycyjnych i 103 874 zł w ramach prac remontowych nadal kontynuowała prace związane zocieplnieniem budynków administrowanych przez MZZK.

W ramach działalności kontrolnej, w 2023 r. przeprowadzono 404 kontrole w związku z Programem Ochrony Powietrza, w tym 67 kontroli interwencyjnych z których 56 pochodziło z aplikacji Ekointerwencja. Pobrano 40 próbek popiołu odpadu paleniskowego, z których 34 nie wykazały spalania odpadów, jednak w 6 próbkach znalazły się części, które w myśl przepisów podanych w Ustawie o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r., nie powinny być termicznie przekształcane w domowych instalacjach grzewczych. Wyniki ekspertyz zostały również przekazane do Komendy Powiatowej Policji w Chrzanowie (dalej: KPP w Chrzanowie). W wyniku prowadzonych postępowań KPP w Chrzanowie: - udzieliła 2 pouczeń, - nałożyła 2 mandaty, - 2 sprawy skierowała do sądu o ukaranie grzywną. Ponadto gmina wraz w porozumieniu ze Związkiem Międzygminnym „Gospodarka Komunalna” wykonała kontrolę palenisk domowych za pomocą bezzałogowego systemu latającego – drona, która objęła 44

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

nieruchomości na terenie sołectwa Luszowice. W 2024 r. przeprowadzono 200 kontroli w związku z Programem Ochrony Powietrza, w tym 56 kontroli interwencyjnych z aplikacji Ekointerwencja. Pobrano 10 próbek popiołu odpadu paleniskowego, z których 9 nie wykazało spalania odpadów, jednak w 1 próbce znalazły się części, które w myśl przepisów podanych w Ustawie o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r., nie powinny być termicznie przekształcane w domowych instalacjach grzewczych. Wyniki ekspertyzy zostały również przekazane do KPP w Chrzanowie. W wyniku prowadzonych postępowań KPP w Chrzanowie udzieliła 1 pouczenia. Również w 2024 r. w porozumieniu ze Związkiem Międzygminnym „Gospodarka Komunalna” przez 5 dni oblotowych wykonana została analiza spalin z kominów palenisk domowych za pomocą bezzałogowego systemu latającego – drona antysmogowego, która objęła 92 nieruchomości na terenie gminy Chrzanów.

W 2023 r. wprowadzono do Systemu Wsparcia Polityk i Programów Ograniczenia Niskiej Emisji - ZONE 668 deklaracji. Stan zainstalowanych kotłów na paliwo stałe z podziałem na klasy na dzień 31 grudnia 2023 r. przedstawiał się w następujący sposób:

- kotły poniżej 3 klasy lub brak informacji: 1273 szt.
- kotły 3 klasa: 699 szt.
- kotły 4 klasa: 361 szt.
- kotły 5 klasa: 490 szt.
- kotły spełniające normę ekoprojekt: 88 szt.

W 2024 r. wprowadzono do Systemu Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków 294 deklaracje. Stan kotłów na paliwo stałe, uwzględniający podział na klasy, na dzień 31 grudnia 2024 r. przedstawia się następująco:

- kotły poniżej 3 klasy lub brak informacji: 1040 szt.
- kotły 3 klasa: 684 szt.
- kotły 4 klasa: 348 szt.
- kotły 5 klasa: 539 szt.
- kotły spełniające normę ekoprojekt: 102 szt.

W roku 2024 do właścicieli nieruchomości, którzy zadeklarowali w Systemie kotły poniżej klasy 3 zostały wysłane pisma dotyczące terminu użytkowania kotłów bezklasowych oraz możliwości dofinansowania z rządowego Programu „Czyste Powietrze” i z gminnego programu dotacyjnego „Ekodotacje”.

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

Tabela 16. Cel nadrzędny – Ochrona klimatu i jakości powietrza, adaptacja do zmian klimatu - ochrona i poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie emisji gazów i pyłów

Lp	Kierunek działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis działania	Typ	Wykonanie
1	1. Identyfikacja i monitorowanie źródeł zanieczyszczenia powietrza	Coroczna ocena jakości powietrza na podstawie prowadzonego monitoringu	GIOŚ	Zadanie okresowe	działania wykonywane na bieżąco w ramach zadań własnych statutowych WIOŚ (niewystarczająca ilość punktów monitoringu na terenie gminy)	Kr	wykonano
		Przedkładanie do Marszałka Województwa sprawozdań z realizacji działań ujętych w Programie ochrony powietrza	Starosta Burmistrz Gminy	Zadanie okresowe	działania wykonywane na bieżąco w ramach zadań własnych statutowych	Wł / Kr	wykonano
2	2. Ograniczanie niskiej emisji, ograniczenie zużycia energii	Instalowanie odnawialnych źródeł energii w obiektach gminnych oraz prywatnych	Właściciele i zarządcy nieruchomości Gmina	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane corocznie przez Gminę Chrzanów w ramach posiadanych środków budżetowych oraz w ramach pozyskanych środków zewnętrznych, zadanie będzie kontynuowane w następnych latach	Wł / Kr	wykonano częściowo
		Wdrażanie Gminnego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	Gmina	Zadanie ciągłe	działania wykonywane na bieżąco w ramach zadań własnych statutowych	Wł	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Udzielanie wsparcia dla mieszkańców w zakresie usuwania, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest	Gmina	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane corocznie przez Gminę Chrzanów w ramach posiadanych środków budżetowych oraz w ramach pozyskanych środków zewnętrznych,	Wł / Kr	wykonano częściowo
		Ograniczanie zużycia energii poprzez wymianę źródeł oświetlenia ulicznego na energooszczędne	Gmina	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane corocznie przez Gminę Chrzanów w ramach posiadanych środków budżetowych oraz w ramach pozyskanych środków zewnętrznych,	Wł	wykonano częściowo
		Realizacja Programu ograniczania niskiej emisji (PONE) Wspieranie finansowe osób fizycznych w zakresie zmiany sposobu ogrzewania na ekologiczne	Gmina	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane corocznie przez Gminę Chrzanów w ramach posiadanych środków budżetowych oraz w ramach pozyskanych środków zewnętrznych,	Wł / Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

		Termomodernizacja budynków Modernizacja ogrzewania w budynkach użyteczności publicznej	Właściciele i zarządcy nieruchomości Powiat Gmina	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane corocznie przez zarządców budynków w ramach posiadanych środków budżetowych oraz w ramach pozyskanych środków zewnętrznych, zadanie będzie kontynuowane w następnych latach	Wł / Kr	wykonano częściowo
		Likwidacja spalania odpadów w kotłowniach domowych poprzez realizację działań kontrolnych zmierzających do eliminacji tego procederu	Gmina	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane corocznie przez Gminę Chrzanów w ramach zadań etatowych	Wł	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
3	3. Ograniczanie emisji ze źródeł komunikacyjnych	Poprawa stanu nawierzchni drog, dbałość o jakość i czystość dróg	Zarządcy dróg Gmina	Zadanie ciągłe	zadania realizowane na bieżąco przez zarządców dróg	Wł / Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Przedkładanie do Marszałka Województwa wyników przeprowadzanych pomiarów natężenia ruchu na odcinkach drog zarządzanych przez starostów raz w roku	Powiatowy Zarząd Dróg (PZD)	Zadanie okresowe	zadania realizowane przez zarządców dróg	Kr	wykonano
		Budowa i rozbudowa tras rowerowych, wspieranie akcji promujących korzystanie z rowerów	Powiat Gmina	Zadanie okresowe	zadania realizowane przez zarządców dróg	Wł / Kr	wykonano częściowo
4	4. Ograniczanie emisji z zakładów przemysłowych	Kontrola dotrzymywania przez zakłady przemysłowe standardów emisyjnych	WIOŚ	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań statutowych WIOŚ	Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Wydawanie pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza lub pozwoleń zintegrowanych z uwzględnieniem procesu kompensacji emisji na obszarach przekroczeń, przyjmowanie zgłoszeń instalacji mogących negatywnie oddziaływać na środowisko	Starosta Marszałek województwa	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań statutowych	Wł/Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

		Instalowanie nowych oraz poprawa sprawności obecnie funkcjonujących urządzeń do redukcji zanieczyszczeń	Prowadzący działalność gospodarczą	Zadanie okresowe	zadania realizowane przez właścicieli instalacji	Kr	wykonano
5	5. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Rozpoznanie występowania i możliwości wykorzystania źródeł energii odnawialnej (m.in. energia słoneczna, biomasa, biogaz, pompy ciepła, zasoby wód geotermalnych) i zwiększenie udziału ich wykorzystania.	Jednostki naukowo-badawcze Właściciele i zarządcy nieruchomości Powiat Gmina	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane doraźnie w miarę potrzeb	Wł / Kr	brak informacji w okresie raportowania
		Wdrażanie odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii w firmach	Właściciele i zarządcy nieruchomości	Zadanie ciągłe	zadania realizowane przez właścicieli	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

4.7. OCHRONA PRZED HAŁASEM

Główne problemy w zakresie oddziaływania hałasu na terenie Gminy Chrzanów wskazane w aktualnym programie ochrony środowiska związane są z następującymi zjawiskami:

- Niekorzystne rozszerzanie się terenów zagrożonych hałasem związanym z eksploatacją dróg. Znaczny wzrost ruchu pojazdów, w tym całodobowego ruchu samochodów ciężarowych, powoduje zwiększenie liczby osób narażonych na ponadnormatywne oddziaływanie hałasu związanego z eksploatacją dróg (DK 79, A4. Na obszarach zagrożonych hałasem drogowym należy obligować zarządców dróg do wypełniania obowiązków dotyczących eliminacji uciążliwości akustycznych poprzez realizację infrastruktury przeciwhałasowej (dotyczyć to będzie przede wszystkim dróg i ulic objętych modernizacją lub rozbudową), budowę obwodnic wyprowadzających ruch pojazdów z centrów miejscowości oraz ewentualne rozważenie możliwości budowy nowych alternatywnych dróg.
- Działalność zakładów produkcyjnych. Zagrożenie hałasem przemysłowym stanowi mniejszy problem, niż zagrożenie hałasem drogowym. Nadmierna emisja hałasu związanego z działalnością zakładów produkcyjnych, winna być ograniczana przez zakłady produkcyjne np. poprzez stosowanie zabezpieczeń akustycznych na urządzeniach powodujących hałas lub poprawę izolacyjności akustycznej budynków, w których prowadzona jest działalność produkcyjna (w ramach modernizacji lub zmiany profilu produkcyjnego).

Uzyskanie miarodajnych informacji o poziomie hałasu oraz osiągnięcie poprawy klimatu akustycznego w gminie poprzez obniżenie poziomu hałasu, wymaga realizacji następujących działań pozainwestycyjnych (**5 zadań**):

- okresowe wykonywanie pomiarów hałasu wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych,
- opracowanie mapy akustycznej miasta,
- stworzenie bazy danych o obiektach przemysłowych i usługowych stwarzających zagrożenie akustyczne dla mieszkańców i środowiska,
- wykonanie analiz studialnych w celu optymalizacji organizacji ruchu drogowego w gminie,
- opracowanie programów edukacyjnych dotyczących ochrony przed hałasem,
- kontrolowanie podmiotów gospodarczych w zakresie ich wpływu na środowisko akustyczne.

Do głównych działań inwestycyjnych warunkujących osiągnięcie zakładanego celu ekologicznego w zakresie ograniczenia hałasu należą:

- kontynuacja modernizacji i przebudowy dróg, budowa obwodnic,
- utworzenie terenów zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska,
- budowa ekranów izolacyjnych przez zarządców dróg,
- budowa systemu monitorowania hałasu drogowego,
- zwiększenie skuteczności egzekwowania ograniczeń prędkości pojazdów,
- wykonywanie nawierzchni dróg w technologii ograniczającej emisję hałasu do środowiska.

Obszar interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniu hałasem

Cel interwencji: Ograniczanie uciążliwości hałasu komunikacyjnego i z działalności gospodarczej

Kierunki interwencji:

- 1. Ograniczanie hałasu komunikacyjnego**
- 2. Ograniczanie hałasu z działalności gospodarczej**

*Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”*

Tabela 17. Cele, kierunki interwencji oraz zadania - Przeciwdziałanie zagrożeniu hałasem

Lp	Kierunek działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi- opis zadania	Typ zadania	Wykonanie
1	1. Ograniczanie hałasu komunikacyjnego	Prowadzenie pomiarów poziomów hałasu w środowisku dla drogi krajowej i dróg powiatowych na terenie gminy	Zarządcy dróg WIOŚ	Zadanie okresowe	zadanie realizowane ustawowo	Kr	wykonano częściowo
		Poprawa stanu nawierzchni dróg krajowych, powiatowych i gminnych, prowadzenie nasadzeń zieleni izolacyjnej	Zarządcy dróg Gmina	Zadanie ciągłe	zadania realizowane na bieżąco przez zarządców dróg	Wł/Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Modernizacja i przebudowa dróg, budowa obwodnic miasta	Zarządcy dróg Gmina	Zadanie okresowe	zadania planowe realizowane przez zarządców dróg w porozumieniu z gminą w ramach posiadanych środków	Wł/Kr	wykonano częściowo
2	2. Ograniczanie hałasu z działalności gospodarczej	Kontrola zakładów przemysłowych w zakresie emisji hałasu	Powiat WIOŚ	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane corocznie w ramach zadań statutowych kontroli planowanych i interwencyjnych	Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Podejmowanie przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych w celu ograniczenia emisji hałasu przemysłowego	Przedsiębiorcy	Zadanie ciągłe	zadanie realizowane przez przedsiębiorców	Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco

4.8. OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych lub na tych poziomach, a także przez zmniejszenie poziomów tych pól do wartości dopuszczalnych, w przypadku ich przekroczenia. Prawo ochrony środowiska określa obowiązki związane z ocenami i pomiarami poziomów pól elektromagnetycznych na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz w miejscach dostępnych dla ludności. Art. 123 w. wym. ustawy, nakłada na organy kontrolne WIOŚ obowiązek badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Zasady monitoringu reguluje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 221, poz. 1645). Z programu ochrony środowiska na lata 2021-2028 wynika, że źródła pól elektromagnetycznych na terenie Gminy Chrzanów nie stanowią aktualnie zagrożenia promieniowaniem. Istnieje jednak potencjalna możliwość wystąpienia zwiększonej emisji promieniowania elektromagnetycznego w wyniku:

- ciągłego wzrostu zapotrzebowania na usługi radiokomunikacyjne,
- rozwoju systemów telefonii komórkowych (budowa nowych masztów przekaźnikowych bazowych stacji telefonii komórkowej),
- rozwoju systemów zasilania elektroenergetycznego.

Zidentyfikowane problemy ekologiczne:

- zbyt mała ilość punktów monitorowania wielkości promieniowania niejonizującego w gminie,
- lokalizowanie obiektów emitujących promieniowanie niejonizujące w pobliżu zabudowy,
- intensywny rozwój systemów telefonii mobilnej.

Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne (5 zadań)

Cel interwencji: Kontrola i ograniczanie emisji promieniowania elektromagnetycznego

Kierunki interwencji:

- 1. Ocena oddziaływania pól elektromagnetycznych**
- 2. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi**

*Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”*

Tabela 18. Pola elektromagnetyczne - Cel nadrzędny – Kontrola i ograniczenie emisji promieniowania niejonizującego

Lp	Kierunek działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis zadania	Typ zadania	Wykonanie
1	1. Ocena oddziaływania pól elektromagnetycznych	Dokonywanie oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji ich zmian	WIOŚ	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane przez WIOŚ w ramach zadań własnych statutowych	Kr	wykonano
		Gromadzenie i analiza danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Starosta Marszałek Województwa	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych statutowych	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Prowadzenie rejestru zawierającego informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	WIOŚ	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane przez WIOŚ w ramach zadań własnych statutowych	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
2	2. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Przyjmowanie zgłoszeń instalacji emitujących pola elektromagnetyczne (w tym stacji bazowych telefonii komórkowej)	Starosta	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych statutowych	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Modernizacja istniejących sieci elektroenergetycznych i stacji transformatorowych	Zakład Energetyczny	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

4.9. PRZECIWDZIAŁANIE POWAŻNYM AWARIOM I OGRANICZANIE SKUTKÓW NADZWYCZAJNYCH ZAGROŹEŃ ŚRODOWISKA

Zagrożenie poważną awarią na terenie gminy może wynikać głównie z następujących przyczyn:

- awaria transportowa drogowa i kolejowa przy przewożeniu materiałów niebezpiecznych,
- awaria przemysłowa (pożar, wyciek substancji niebezpiecznych),
- lokalizacja w gminie zakładów produkcyjnych mogących być potencjalnym źródłem poważnej awarii,
- brak odpowiednio przystosowanych dróg do bezpiecznego przewozu materiałów niebezpiecznych,
- poważne awarie przemysłowe należą do grupy zdarzeń losowych szczególnie trudnych do przewidzenia,
- brak wystarczającej edukacji społeczeństwa w zakresie postępowania w przypadku zaistnienia poważnej awarii przemysłowej,
- brak w pełni sprawnych mechanizmów monitoringu i nadzorowania obiektów produkcyjnych i magazynowych.

Oprócz awarii przemysłowych na terenie gminy możliwe jest również wystąpienie innych nadzwyczajnych zagrożeń mających swoją genezę w zjawiskach przyrodniczych związanych ze zmianami klimatu oraz zjawiskami geodynamicznymi. Zagrożenia takie są monitorowane przez powołane do tego służby krajowe które są w bezpośrednim kontakcie z powiatowymi i gminnymi organami zarządzania kryzysowego. Niektórych zagrożeń nie można jednak łatwo przewidzieć (m.in. nagłe pożary lasów, wstrząsy tektoniczne, nagłe wezbrania potoków). Można jedynie w sprawny sposób szybko powiadomić mieszkańców o wystąpieniu większości z tych zjawisk za pomocą systemów wczesnego ostrzegania. Do naturalnych nadzwyczajnych zagrożeń środowiska na terenie Gminy Chrzanów można zaliczyć:

- możliwość wystąpienia pożarów lasów i łąk na terenach nieużytków,
- możliwość lokalnych podtopień w obniżeniach terenowych oraz lokalne uszkodzenia dróg i mostów w wyniku fali wezbraniowej podczas nawalnych deszczy,
- wystąpienie słabych wstrząsów górotworu w następstwie podziemnej eksploatacji węgla kamiennego,
- wystąpienie awarii energetycznej związanej z ekstremalnymi zjawiskami meteorologicznymi.

Zidentyfikowane główne problemy ekologiczne:

- istniejące zakłady przemysłowe wykorzystujące materiały palne i chemiczne,
- drogowy transport substancji niebezpiecznych,
- transport materiałów niebezpiecznych - głównie paliw i chemikaliów na trasie kolejowej Chrzanów - Oświęcim,
- lokalne niecki osiadania z możliwością wystąpienia podtopień,
- odczuwalne na powierzchni efekty występowania słabych wstrząsów górotworu w następstwie podziemnej eksploatacji węgla kamiennego,
- lokalne awarie energetyczne spowodowane ekstremalnymi zjawiskami meteorologicznymi,
- braki w zakresie edukacji społeczeństwa odnośnie postępowania na wypadek zaistnienia poważnej awarii.

Na terenie gminy okresowo są odczuwalne wstrząsy górotworu spowodowane podziemną eksploatacją złoża węgla kamiennego przez ZG Janina w Libiążu i ZG Sobieski w Jaworznie. Taka sytuacja była podstawą do przeprowadzenia kontroli sposobu wydobywania złoża węgla kamiennego oraz zapobiegania szkodom górniczym (źródło - Raport o stanie gminy Chrzanów za 2022r., maj 2023 - opracowanie UM w Chrzanowie). Jak wynika z informacji uzyskanej od TAURON Wydobywc S.A. zarejestrowane w 2021 r. i 2022 r. przyspieszenia drgań gruntu generalnie kwalifikowały się do 0 i 1 stopnia intensywności według podanej przez Główny Instytut Górnictwa skali GSIS-2017 i oznaczają drgania nieszkodliwe dla wszystkich elementów konstrukcyjnych i niekonstrukcyjnych budynków.

W wyniku przeprowadzanych kontroli nałożone zostały na kopalnię nakazy zobowiązujące kopalnię m.in. do ograniczenia dobowego postępu ściany 709 (z pierwotnych 8 m/dobę ostatecznie ograniczono dobowy postęp do 3,5 m/dobę). W 2024 r. wydobywanie węgla kamiennego przez ZG Janina realizowana była ścianą nr 710, której eksploatację przewidziano również w 2025 r. Część ściany nr 710 pokład 207 położona jest na terenie gminy Chrzanów (rejon Borowca). W związku z tym, że w 2024 r. ponownie nasiliły się wstrząsy odczuwane przez mieszkańców Chrzanowa, Burmistrz Miasta Chrzanowa wystąpił do OUG w Katowicach o kontrolę wypełniania przez Przedsiębiorcę obowiązków wynikających z koncesji Ministra Środowiska nr 4/2012 z dnia 3 sierpnia 2014 r. oraz o wydanie decyzji nakazującej podjęcie działań zmierzających do zmniejszenia ilości i energii wstrząsów górniczych oraz ograniczenia postępu dobowego ściany 710. W odpowiedzi na zgłoszony wniosek ograniczono postęp dobowy ściany 710 z 8 m na dobę do 4,5 m na dobę (źródło - Raport o stanie gminy Chrzanów za 2024r., maj 2025 - opracowanie UM w Chrzanowie).

**Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami i nadzwyczajne zagrożenia środowiska
(9 zadań)**

**Cel interwencji: Ograniczanie skutków awarii przemysłowych i nadzwyczajnych zagrożeń
środowiska**

Kierunki interwencji:

1. Działania profilaktyczne i kontrolne

2. Działania zmierzające do zmniejszenia zagrożenia w przypadku wystąpienia awarii

*Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”*

Tabela 19. Zagrożenia poważnymi awariami i nadzwyczajne zagrożenia środowiska - Cel nadrzędny – Ograniczanie skutków awarii przemysłowych i nadzwyczajnych zagrożeń środowiska

Lp	Kierunki działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis zadania	Typ	Wykonanie
1	1. Działania profilaktyczne i kontrolne	Systematyczna kontrola przedsiębiorstw posiadających substancje niebezpieczne	Komenda Państwowej Straży Pożarnej (PSP)	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych statutowych	Kr	wykonano
		Prowadzenie ewidencji źródeł poważnych awarii przemysłowych	WIOŚ PSP	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych statutowych	Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Aktualizacja tras optymalnego przewozu substancji niebezpiecznych, budowa parkingów dla pojazdów przewożących substancje niebezpieczne	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w miarę potrzeb	Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Doskonalenie technologii produkcji w celu ograniczenia ryzyka wystąpienia poważnej awarii	Przedsiębiorcy	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w miarę potrzeb dla dostosowania do wymogów prawa	Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Kontrola przestrzegania europejskiej umowy „ADR” o przewozie substancji i materiałów niebezpiecznych	Inspekcja Transportu Drogowego (ITD)	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych statutowych	Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
2	2. Działania zmierzające do zmniejszenia zagrożenia w przypadku wystąpienia awarii	Stałe podnoszenie sprawności systemu zarządzania i reagowania kryzysowego	Starosta Powiatu Gmina Komenda Powiatowa PSP	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych etatowych i statutowych	Wł / Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Informowanie społeczeństwa o zagrożeniach powstałych w wyniku poważnej awarii przemysłowej z udziałem materiałów niebezpiecznych	WIOŚ PSP Starosta Powiatu	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych etatowych bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów	Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco

Raport z wykonania w latach 2023 i 2024 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów
na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

		Prowadzenie akcji informacyjno - edukacyjnych dla społeczeństwa dotyczących zasad postępowania na wypadek zaistnienia poważnej awarii	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych statutowych	Kr	zadanie okresowe
		Utrzymywanie w gotowości służb ratowniczych na wypadek zaistnienia poważnej awarii	Powiat Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	Zadanie ciągle	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych statutowych	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

4.10. DZIAŁANIA W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI

Podstawowym celem rozwijania systemów gospodarki odpadami jest ograniczenie ilości powstających odpadów poprzez położenie nacisku na zapobieganie powstawaniu odpadów i na ponowne ich użycie, jak również maksymalizację odzysku, szczególnie recyklingu takich materiałów jak: szkło, metale, tworzywa sztuczne oraz papier i tektura.

Powyższe działania przyczynią się do ograniczenia ilości odpadów unieszkodliwianych na składowiskach poprzez składowanie, oraz pozwolą na osiągnięcie celów założonych w polityce ekologicznej państwa i wymagań zawartych w podpisanym przez Polskę Traktacie Akcesyjnym UE.

Gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Chrzanów na mocy nowych uregulowań prawnych, realizuje Związek Międzygminny Gospodarka Komunalna (ZMGK) w Chrzanowie. Jednym z podstawowych celów nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Polsce, jest osiągnięcie odpowiednich poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska oraz zwiększenie poziomu recyklingu i odzysku odpadów zebranych selektywnie. W ramach prowadzonej gospodarki odpadami komunalnymi, ZMGK zobowiązany jest również do prowadzenia edukacji ekologicznej społeczeństwa w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi, w tym z odpadami niebezpiecznymi w gospodarstwach domowych. Jednym z ważnych elementów gospodarki odpadami innymi niż komunalne, jest udział Urzędu Miejskiego w Chrzanowie w sukcesywnym usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych z terenu gminy (głównie zniszczonych pokryć dachowych).

Zidentyfikowane problemy ekologiczne:

- zbyt niski poziom świadomości ekologicznej społeczeństwa odnośnie postępowania z odpadami w gospodarstwach domowych,
- wprowadzenie nowego systemu gospodarowania odpadami nie zlikwidowało całkowicie problemu „dzikich” wysypisk,
- brak skutecznego nadzoru nad podmiotami gospodarczymi w zakresie prowadzonej przez nie gospodarki odpadami komunalnymi,
- brak wystarczającej liczby PSZOK na terenie gminy.

Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (7 zadań)

Cel interwencji: Minimalizacja wytwarzania odpadów, rozwój systemów selektywnego zbierania i odzysku odpadów

Kierunki interwencji:

- 1. Zapobieganie powstawaniu odpadów**
- 2. Rozwój systemów selektywnego zbierania i odzysku odpadów**
- 3. Usuwanie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest**
- 4. Działania kontrolne w gospodarce odpadami, eliminowanie nielegalnych wysypisk odpadów**

Tabela 20. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów - Cel nadrzędny - Minimalizacja wytwarzania odpadów, rozwój systemów selektywnego zbierania i odzysku odpadów

Lp	Kierunki działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis zadania	Typ	Wykonanie
1	1. Zapobieganie powstawaniu odpadów	Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi (w tym odpadami niebezpiecznymi)	Gmina Związek Międzygminny	Zadanie ciągłe	zadanie prowadzone na bieżąco z wykorzystaniem różnych form informowania społeczeństwa co do zasad postępowania z odpadami	Wł/Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
2	2. Rozwój systemów selektywnego zbierania i odzysku odpadów	Rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym zbierania surowców wtórnych - rozbudowa systemu o nowy stacjonarny PSZOK	Gmina Związek Międzygminny	Zadanie okresowe	zadanie prowadzone na bieżąco w miarę potrzeb	Wł/Kr	wykonano
		Zapewnienie prawidłowej gospodarki odpadami niebezpiecznymi z sektora komunalnego	Gmina Związek Międzygminny	Zadanie ciągłe	zadanie prowadzone na bieżąco	Wł/Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Udział w tworzeniu systemów regionalnych instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych	Gmina Związek Międzygminny	Zadanie okresowe	zadanie prowadzone na bieżąco w miarę potrzeb	Wł/Kr	wykonano
3	3. Usuwanie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	Udzielanie wsparcia dla mieszkańców w zakresie usuwania, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest	Gmina Właściciele posesji	Zadanie okresowe	zadanie realizowane jest na bieżąco w ramach posiadanych środków finansowych realizacja do roku 2032	Wł/Kr	wykonano częściowo
	4. Działania kontrolne w gospodarce odpadami, eliminowanie nielegalnych wysypisk odpadów	Likwidowanie nielegalnych wysypisk odpadów	Gmina na terenach gminnych Właściciele terenów	Zadanie ciągłe	zadanie realizowane na bieżąco w miarę zgłaszania potrzeb	Wł/Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Nadzór nad gospodarką odpadami z sektora gospodarczego	WIOŚ Starosta Chrzanowski	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych etatowych bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

5. MONITORING SKUTKÓW REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Nadzór nad realizacją programu oznacza w praktyce określenie zasad zarządzania nim wraz z ustaleniem zasad monitorowania skutków jego realizacji. Program ochrony środowiska jest dokumentem o charakterze strategicznym, doradczym (nie posiada mocy prawnej jak inne strategie). Stanowi jednak ważny instrument wspomagający realizację prawa miejscowego, pozostając w ścisłym związku z planami zagospodarowania przestrzennego gminy, decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania oraz decyzjami związanymi z realizacją przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, rozwojem terenów zielonych. Z punktu widzenia pełnionej roli w realizacji programu ochrony środowiska, można wyodrębnić następujące grupy uczestniczących w nim podmiotów:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem (głównie gmina),
- podmioty realizujące zadania programu, w tym instytucje finansujące,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- mieszkańcy gminy jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Główna odpowiedzialność za realizację programu ochrony środowiska spoczywa na organie wykonawczym gminy, który przedstawia Radzie Miejskiej w Chrzanowie raporty z wykonania programu w cyklach dwuletnich. Gmina współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla powiatowego oraz wojewódzkiego, ponadto współdziała z instytucjami administracji rządowej, w dyspozycji których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu. Instytucje te kontrolują respektowanie prawa, prowadzą monitoring stanu środowiska (GIOŚ, PIG-PIB). W obowiązującym w latach sprawozdawczych 2023-2024 Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów, zostały dla części parametrów określone liczbowe wskaźniki postępów i skutków realizacji programu.

Poniżej przedstawiono dostępne w czasie przygotowania raportu wskaźniki mówiące o zmianach w środowisku i realizacji działań określonych w programie. Przedstawione wskaźniki zostały zestawione w oparciu o dane pozyskane z materiałów udostępnionych głównie przez Urząd Miejski w Chrzanowie, opublikowanych przez GUS, WIOŚ oraz na uzyskanych na podstawie analiz własnych.

Tabela 21. Wskaźniki monitorowania realizacji programu ochrony środowiska dla Gminy Chrzanów

Lp	Mierniki stanu środowiska/ zmiany presji na środowisko	Stan na rok 2023	Stan na rok 2024	Kierunek zmian wskaźnika
		parametr	parametr	+ pozytywny - negatywny 0 brak istotnych zmian
1.	Zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód powierzchniowych: – stan jakości jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp) w punktach monitoringowych, – % gospodarstw obsługiwany przez kanalizację	stan ekologiczny jcwp - zły,	stan ekologiczny jcwp - zły,	0
		stan chemiczny jcwp - dobry,	stan chemiczny jcwp - dobry,	+
		ocena spełnienia wym. dla obsz. chronionych - nie spełnione	ocena spełnienia wym. dla obsz. chronionych - nie spełnione	0
		stan og. jcwp - zły,	stan og. jcwp - zły,	0

		% gospodarstw objętych zbiorową kanalizacją 87,9%,	% gospodarstw objętych zbiorową kanalizacją 88,5%,	+
2.	Zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód podziemnych: – jakość wód podziemnych w punktach monitoringu, – liczba dotacji do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	GZWP 452 - klasa jakości II (wzrastające zagrożenie zanieczyszczeniem siarczanami)	GZWP 452 - klasa jakości II (wzrastające zagrożenie zanieczyszczeniem siarczanami)	+
		9 dotacji	14 dotacji	
3.	Ochrona zasobów wodnych: - liczba dotacji na gromadzenie wód opadowych i roztopowych	28 dotacji	32 dotacje	+
4.	Wzrost jakości wody pitnej: – % ludności objętych zbiorowym zaopatrzeniem w wodę, – wyniki badań jakości wody pitnej w sieci rozdzielczej	zbiorowe zaopatrzenie w wodę 99,9%,	zbiorowe zaopatrzenie w wodę 99,9%,	0
		jakość wody w sieci rozdz. - dobra	jakość wody w sieci rozdz. - dobra	0
5.	Zmniejszenie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza: – klasyfikacja strefy dla kryterium ochrony zdrowia, – klasyfikacja strefy dla kryterium ochrony roślin, – liczba ekodotacji do wymiany źródeł ogrzewania na bardziej ekologiczne – Gminny Punkt Programu „Czyste Powietrze”: Przygotowanie wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność	strefa małopolska klasa C - ochrona zdrowia	strefa małopolska klasa C - ochrona zdrowia	0
		klasa D2 - ochrona roślin	klasa D2 - ochrona roślin	0
		145 ekodotacji	135 ekodotacji	+
		296 wniosków	398 wniosków	
6.	Ochrona powierzchni ziemi i jakość gleb – pow. niezrekultywowanych terenów składowania odpadów	0	0	0
7.	Ochrona przyrody i krajobrazu: – powierzchnia terenów objętych ochroną prawną, – liczba pomników przyrody, – wskaźnik lesistości gminy,	pow. terenów obj. ochr. prawną - 633,61 ha	pow. terenów obj. ochr. prawną -633,61 ha	0
		lesistość – 34 %	lesistość – 34 %	0
		pomniki przyrody - 46	pomniki przyrody - 46	0
8.	Promieniowanie elektromagnetyczne	brak przekroczeń	brak przekroczeń	0

	niejonizujące: – liczba obszarów o przekroczonych wartościach dopuszczalnych			
9.	Gospodarowanie odpadami: – całkowita masa odpadów komunalnych odebranych na terenie gminy, – osiągnięty poziom ograniczania składowania odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania – ilość usuniętych odpadów azbestowych,	-odpady kom. ogółem - 16 294,59 Mg	-odpady kom. ogółem - 17 035,32 Mg	+
		osiągnięty poziom ograniczania masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania: 3,59%	osiągnięty poziom ograniczania masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania: 4,51%	+
		-ilość usuniętych odpadów azbestowych 143,61 Mg	-ilość usuniętych odpadów azbestowych 183,10 Mg	+
10.	Wielkość nakładów na realizację zadań ochrony środowiska (źródło - Baza danych lokalnych GUS)	13 798 631,10 zł	13 565 699,90 zł	0

Lista przyjętych wskaźników jest listą otwartą i może a nawet powinna być modyfikowana w przypadku pojawienia się nowych istotnych mierników nie uwzględnionych wcześniej. Proponuje się kontynuowanie analizy poziomu mierników ilościowych odnoszących się do jakości środowiska w odstępach dwóch lat, w celu uchwycenia szybkości przeobrażeń środowiska. Wskaźniki powinny być szerzej analizowane podczas sporządzania raportów z wykonania programu ochrony środowiska. Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań przedstawionych w programie ochrony środowiska będzie wysokość ponoszonych nakładów finansowych. Uzyskane efekty rzeczowe, zweryfikowane przez ocenę stanu jakości i dotrzymywania norm środowiskowych, dokonaną w ramach systemu monitoringu, ilustrować będą stopień zaawansowania realizacji programu oraz umożliwiać dokonywanie na bieżąco niezbędnych korekt w tym dokumencie.

6. OCENA ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY PRZYJĘTYMI ZADANIAMI A ICH WYKONANIEM W LATACH 2023-2024

Przyjęte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów cele, priorytety i zadania, realizowane w latach 2023-2024, były zgodne z kierunkami Polityki Ekologicznej Państwa - stanowiły przełożenie celów Polityki Ekologicznej Państwa na szczebel gminy. Wykonanie zadań przyjętego Programu w miarę jego realizacji stwarza niekiedy problemy, tak natury finansowej (trudność w pozyskaniu środków finansowych) jak i inne (np. zmieniające się potrzeby bieżące mieszkańców, czynniki zewnętrzne, zmiana ustawodawstwa). Znaczna część zadań zawartych w Programie wpisuje się w oczekiwania mieszkańców Gminy Chrzanów dla których szczególnie ważne są kierunki działań których efekty są odczuwalne bezpośrednio - głównie poprawa jakości powietrza, zmniejszenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych. Analiza zadań przyjętych w Programie (realizowanych w większości przez jednostki gminne oraz instytucje i podmioty gospodarcze z terenu gminy), wykazała że:

1. W okresie raportowania, zostały zrealizowane (bądź są sukcesywnie na bieżąco realizowane) najważniejsze zadania programu w zakresie:

- ograniczenia zanieczyszczenia powietrza,
- gospodarki odpadami,
- ochrony przyrody,

- gospodarki wodno-ściekowej,
- ochrony przed hałasem,
- edukacji ekologicznej.

2. Zadania niezrealizowane stanowią znikomy odsetek w całości zadań planowanych na lata 2023-2024 który wynosi poniżej 5%. (4 zadania w tym jedno gminne). Częściowo zrealizowano ok. 17% zadań w liczbie 14. Powodem braku realizacji niektórych zadań oraz częściowego wykonania niektórych zadań są:

- brak konieczności wykonania w okresie raportowania (1 zadanie gminne),
- braki środków finansowych na realizację zadań w okresie raportowania,
- przesunięcie terminu realizacji całości lub części zadania na kolejne lata,
- zmiana priorytetów wykonawczych w realizacji zadań,
- zmiana wynikająca z bieżącej oceny sytuacji i potrzeb na terenie gminy.

Rozbieżności powstałe w związku z powyższym, nie są jednak kluczowe dla realizacji najważniejszych celów programu. Z uzyskanych informacji wynika że realizacja głównych celów strategicznych programu zmierzających do poprawy jakości wszystkich komponentów środowiska w okresie raportowanym była prowadzona prawidłowo, przy wykorzystaniu całości dostępnych dla wykonawcy instrumentów prawnych i finansowych. Wykazane powyżej rozbieżności powinny być jednak uwzględnione przy opracowaniu nowego programu ochrony środowiska.

7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI KOŃCOWE

Analiza stanu środowiska na terenie Gminy Chrzanów, analiza zrealizowanych w latach 2023-2024 zadań jak również analiza potrzeb gminy na najbliższe lata (do roku 2028), pozwala podjąć wnioski, że w dalszym ciągu do najistotniejszych problemów na obszarze Gminy Chrzanów w dziedzinie ochrony środowiska należy zaliczyć:

- zły ogólny stan jakości wód powierzchniowych (w zlewni rzeki Chechło),
- wzrastające zagrożenie triasowych ujęć wód podziemnych w wyniku zatapiania wyrobisk zamkniętych kopalń (realne zagrożenie dla triasowego GZWP 452),
- wzrastające zagrożenie hałasem komunikacyjnym (DK79, drogi powiatowe),
- utrzymującą się dysproporcję pomiędzy siecią wodociągową a kanalizacyjną (głównie na terenach zabudowy jednorodzinnej),
- lokalną „niską emisję” zanieczyszczeń z kotłowni indywidualnych,
- oddziaływanie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych z aglomeracji sąsiednich,
- okresowo występujące uciążliwości zapachowe związane z instalacjami do przetwarzania odpadów komunalnych,
- potencjalne uciążliwości związane z podziemną eksploatacją złóż węgla kamiennego.

Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Chrzanowie jako jednostka powołana do realizacji i nadzoru zadań zapisanych w Programie ochrony środowiska, realizował w latach 2023-2024 zadania wyznaczone w programie jak również wszelkie zadania wynikające z ustawy Prawo Ochrony Środowiska i ustaw pokrewnych.

W latach 2023-2024 realizowano zarówno zadania w ramach statutowego zakresu obowiązków i uprawnień wynikających z w/wym. aktów prawnych jak również sprawowano nadzór nad zadaniami finansowymi ze środków budżetowych gminnych, realizowanymi przez inne podmioty. W ramach dostępnych środków, którymi dysponowała gmina realizowano cały szereg zadań wymienionych szczegółowo w rozdz. 3 niniejszego raportu.

Poszczególne zadania programu w latach 2023-2024 zostały zrealizowane w stopniu wynikającym z dostępnych środków na ochronę środowiska w gminie. Należy podkreślić fakt że nie odnotowano (badania GIOŚ) pogorszenia się stanu środowiska na terenie gminy w raportowanym

okresie czasu. Na uwagę zasługuje szczególnie zaangażowanie w realizacji następujących rodzajów działań:

- udzielanie wsparcia mieszkańcom w wymianie kotłów c.o. oraz instalacji ekologicznych źródeł ciepła w ramach programu „Czyste Powietrze”,
- dążenie do uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na obszarach zabudowy jednorodzinnej,
- wsparcie dla mieszkańców przy usuwaniu wyrobów azbestowych,
- dotacje do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach gdzie nie ma możliwości podłączenia się do zbiorczej sieci kanalizacyjnej,
- wspieranie organizacji społecznych w zakresie realizacji zadań ekologicznych,
- organizowanie akcji edukacyjnych w szkołach.

Przedstawione w niniejszym raporcie problemy w zakresie stanu jakości środowiska w gminie, wynikają z przyczyn niezależnych od realizacji programu ochrony środowiska. Analiza stanu środowiska wykazała że przyjęte w programie kierunki interwencji i zadania ekologiczne, są aktualne.

Konsekwentna realizacja celów strategicznych i priorytetów ekologicznych, przyjętych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów, powinna stanowić podstawę dalszego planowania szczegółowych zadań (w tym szczególnie finansowych) związanych z ochroną środowiska w gminie. Pozwoli to w przyszłości na dalsze ograniczenie skali istniejących zagrożeń środowiska, głównie takich jak wzrastające zanieczyszczenie powietrza i wód powierzchniowych oraz postępującego zagrożenia zbiorników wód podziemnych.